

DARBININKAS

LIII NR. 45 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, BIRŽELI - JUNE 21, 1968 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTU

Kas už beturčių solidarumo demonstracijos sostinėje

Dalyvavo 50,000. Pusė baltųjų. Ar juodieji lygybės siekia baltųjų bendruomenėje ar nori juodųjų bendruomenės? Ar vyriausybė įstengs socialinę lygybę organizuoti teisės principu?

DEMOSIO CENTRE du vidaus reikalai

Vidaus politikoje po senatoriaus Kennedy mirties du dalykai labiausiai patraukia dėmesį — beturčių solidarumo demonstracija Washingtono birželio 19 ir kova už ginklų suvaržymą Kongrese.

Beturčių solidarumo demonstracijos organizatorius yra Ralph David Abernathy, dr. M. L. Kingo vietininkas, Southern Christian Leadership Conference pirmininkas. Pagal jo aiškinimą demonstracijos tikslas — paveikti vyriausybę, kad rodytų daugiau rūpestio beturčiais, aprūpintų darbu, pragyvenimo pastoviom pajamom, žmoniškais butais. Vyriausybė jų būsimą žygi sutiko palankiai, davė aikštę įsirengti "Prisikėlimo miestui", kuriame turėjo apsigyventi 3,000 atvykusių. Dėl lytaus, purvo, blogo maisto ir kitų trūkumų dalis išsiskirstė ir beliko apie 500. Bet kiti skirtingai dienai atvyko traukiniais, autobusais ar asilų traukiamais vežimais iš visos Amerikos.

REIKALAVIMAI, kuriuos rengėjai skelbė

Abernathy, Young ir kt. vadai spaudos konferencijoje pateikė 41 reikalavimą. Tarp jų — turi būti priimtas įstatymas, kuris garantuotų naujų darbų 2,400,000 per 4 metus; paskirta 5,5 milijonai butų statybai ir pašalpom, kad motinoms nereiktų dirbti.

Reikalavimai nebuvo tik ekonominiai socialiniai, kaip aiškėjo iš kito pasikalbėjimo.

PAS CLARKĄ — mes jūm kalbėsime, ne jūm mum...

Birželio 4 vyr. valstybės gynybas Ramsey Clark priėmė 100 žmonių delegaciją. Jis čia išgirdo pareiškimų, kurie rodo mažiau atsakingų vadų nuotakas. "Pilietais teisų įstatymai neverti popierio, kuriame jie surašyti". "Mes norime visiškos atmainos — naujos teisingumo filosofijos". "Už kiekvieną, kurį jūs užmušite Prisikėlimo mieste, nuplėškė 10 miestų, nes mes neturime ko prarasti." Kai Clark mėgino juos pertraukti, išgirdo įspėjimą: "Dabar mes turime išdėstyti savo reikalavimus, ir mes turime kalbėti jūm, ne jūm mum". Po poros valandų Ramsey Clark beliko pasakyti: "Mes vertiname jūsų nuoširdžius pareiškimus".

RESPUBLIKONAM KALBĖJO dar aiškiau

Sen. Charles Percy patarpininkavo, kad beturčių delegaciją priimtų respublikonų vadovybė (GOP). Ten vienas iš vadų, dalyvaujant ir Abernathy, buvęs dr. Kingo talkininkas Chicagoje, James Bevel aiškino viso sąjūdžio tikslus: padalyti JAV gėrybes ir gamybos priemones liaudžiai; sustabdyti visokių ginklavinimą, perauklėti policiją; išlaisvinti pasaulį nuo fašistų... Beturčių kova tai esanti klasių ekonominė kova. Visuomenės santvarka turinti būti pakeista, ar tai būtų padaryta jėgos (violence) ar ne

jėgos keliu... Bevel tik New Yorko majorą Lindsay vadino išmintingiausiu majoru.

KEIČIASI VADAI, nes keičiasi dvasia

Aname priėmimo Abernathy ir Bevel gyrė Stokely Carmichael, juodosios jėgos atstovą, Castro šalininką. "Aš galiu nesutikti su jo strategija, bet ne su jo siekimais," sakė Abernathy.

O Carmichael siekiamai kitoki nei tu, kurie pradėjo negrų sąjūdį "Congress of Racial Equality" (CORE) 1942. Tai buvo rasinės integracijos įrankis. Prieš porą metų, kaip informuoja Time, CORE steigėjas James Farmer vietoje atsirado Floyd McKissick. Farmer buvo kaltinamas per lėtai vykdyti procesą. Bet prieš savaitę McKissick vietoje atsirado Roy Innis, kuris skelbia priešingai nei steigėjas — skelbia rasių separaciją. Jis skelbia baiminąsį genocidą, vykdomo ne dujų kamerom, bet "rasių amalgamacija". Atsišaukime į juodosius gerinti savo gyvenimą — ne mirti Innis priduria: "Mes tikime, kad jei mes turėsime mirti, tai bus ne hara-kiri, bet kamikaze — nusinešti su savim kiek galima daugiau".

Už de Gaulle ar už komunistus?

Prancūzijos darbininkų didžioji dalis grįžo į darbą. Iš 10 mil. streikavusių tebestreikuojama apie 600,000. Tarp jų radijo, televizijos tarnautojai, kurie reikalauja, kad vyriausybė atsisakytų nuo informacijos kontrolės, bet pinigų duotų.

De Gaulle šalininkų propagandoje sekmadienio rinkimams balsuotojas statomas prieš pasirinkimą: arba tvarka arba chaosas; jei už tvarką, tai už de Gaulle, jei už chaosą, tai už "komunistinį totalizmą". Pastaruoju laiku dar pridėjo: trečios

išeities nėra. Tai nukreipta prieš vidurio grupes, kurios skelbia: nei už de Gaulle nei už komunistus, o už trečią išeitį — už mus.

Ray, tikrasis Galt, Sneyd, Bridgman — visi iš Toronto. Pastarieji trys nepažinojo nei Ray, nei vienas kito.

Kas tie, kurių pavardes pasisavino Ray

Ray, kuris įtariamas nužudęs dr. Kingą, balandžio 8 pasirodė Toronte kaip Paul Bridgman. Tuo vardu jis buvo paprašęs ir paso. Kai paaiškėjo, kad tuo vardu pasas paimtas, Ray pakeitė savo gyvenamą vietą ir vadinosi jau Sneyd. Ta

pavarde jam parūpintas ir pasas. Ir Bridgman ir Sneyd abu tikrieji Toronto gyventojai. Paaikškėjo taip pat, kad ir Eric S. Galt, pavardė, kuria Ray rodėsi Los Angeles, paskui Memphis, yra tikra — taip pat Toronto gyventojas pavardė. Kanados policija suka galvą, iš kur jis gavo tokias tikslas informacijas apie tuos asmenis.

LBJ susilaukė vėl — niet!

Prezidentas LBJ per dvi savaites tris kartus kvietė Sovietus gerinti tarpusavio bendradarbiavimą. Rašė taip pat laiš-

SEN GRIFFIN APIE BALTIEČIUS

Sen Robert P. Griffin, Mich. r., birželio 17 senatė pasakė kalbą apie lietuvių, latvių, estų genocidą dieną. Priminė, kaip prieš 27 metus Sovietai deportavo šimtus tūkstančių, pavergė baltiečių tautinę kultūrą, vykdydami kultūrinį genocidą, kaip tai yra pažymėjęs 1965 J.V. Kongresas. Yra žiauri ironija — sakė senatorius, — kad Sovietų Sąjunga prieš 28 metus pavergusi šias tautas, laiko save žmogaus teisių čempionu ir kolonializmo priešininiku. Mes, kurie naudojames laisve, turime pagerbti dvasią ir ryžtą tų anapus uždangos, kurie tebesiekia laisvės.

RABBI IŠ MASKVOS

Maskvos vyriausias rabinas Yehuda Leib Levin atvyko į New Yorką ir darė viešus pranešimus žydam. Kalbėjo, kad Sovietuose nesą jokio antisemitizmo ir diskriminacijos mažumom. Jo pranešimas susilaukė vienoj pusėj plojimų, kitoj šauksmų "Melagis".

Užmirštama, kad jis negali laisvai kalbėti — jis gi turi grįžti. Tie, kurie rengia tokius viešus pranešimus, stumia svečią į provokacinę padėtį.

Mulų traukiamais vežimais pro Atlantą keliauja į Washingtono žygi

Mano valdžia iš Dievo ir liaudies...

Solidarumo žygyje Washingtono birželio 19 dalyvavo apie 50,000. Pusė buvo baltųjų. Dalyvavo ir Humphrey, McCarthy, eilė miesto majorų. Didesni incidentų nebuvo. Vertinama, kad nuotajka buvo rimtesnė, rūstesnė ir karingesnė nei prieš 5 metus surengtame dr. Kingo panašiam žygyje. Mažiau dabar dalyvavo dvasininkų, daugiau jaunimo — akademinių anarchistų. Vadas Abernathy pažadėjo iš Washingtono neatitraukti "Prisikėlimo miesto", kol reikalavimai nebus įvykdyti. Jis nepaisys valdžios duoto laikinio leidimo mi-

nėtam miestui, nes jis valdžią turįs iš Dievo ir tautos.

Visas reikalas, ar Kongresas, skelbdamas kovos su skurdu ir panašias programas, stengs išsivaduoti iš biurokratijos, kurioje pirmiausia tom programom pasinaudoja valdininkai.

HHH PRIEKYJE?

Pagal Gallupo opinijos tyrimą Humphrey pralenkia abudu konkurentus — Nixoną ir Rockefellerį. Esą varžybos tarp Humphrey ir Nixono pagal dabartines nuotakas duotų tokius rezultatus — 42:36; tarp Humphrey ir Rockefellerio — 39:36. Rockefellerį remia tik 60 proc. respublikonų, bet jį remia 29 proc. demokratų. Nixoną remia 76 proc. respublikonų, bet jį remia tik 10 proc. demokratų.

KIEK AMERIKA APSIGINKLAVUSI

Amerika dabar susijaudinusi dėl ginklų privačiose rankose. Tokių ginklų esą 100 milijonų. Ginklų pirkimas padidėjo ryšium su gatvių riaušėm. Visi sakosi norį apsirūpinti savisaugos reikalui.

1966 metais šaunamieji ginklai buvo pavartoti 109,000 kriminaliniuose nusikaltimuose, kuriuose nušauta 6,552 asmenys.

Kongresas birželio 6 priėmė įstatymą, kuriuo draudžiama priimti ginklų užsakymus paštu.

Sen. Mansfieldas birželio 19 vėl pasisakė už Amerikos kariuomenės mažinimą Europoje.

P. vietnamiečiai paėmė sovietines komunistų raketas, kuriom apšaudomas Saigonas.

— Egipte Sovietai treniruoja 300 lakūnų skraidyti sovietiniais Migais — 21.

Gera valia—eksportui netinkama prekė?

Kas nutiko, kai prezidento gera valia buvo nunešta į Hanoi ir Maskvą, o popiežiaus į Kantoną

AP birželio 19 pranešė, kad Paryžiaus derybose š. Vietnamo atstovas apkaltino Jungtinių Valstybių vyriausybę; esą jai grūsta "geros valios"... Ar tai ne sąmoningas pasityčiojimas? Prezidentas LBJ, "geros valios" apaštalų paveiktas, taip jau stengėsi rodyti "gerą valią" š. Vietnamui, o dabar kaltinamas, kad "geros valios" dar vis trūksta... Vardan "geros valios" prezidentas įsakė susiaurinti bombardavimą; įsakė savo kariuomenei net žvalgybų nesiųsti į demilitarizuotą zoną, nutylėti apie Sovietų sustiprintą ginklų gabenimą į š. Vietnamą.

Prezidentas buvo įtikintas, kad tokia pat "gera valia" atsimokės ir š. Vietnamas — pristabdys infiltraciją. Nutiko kitaip: jei amerikiečiai nustojo bombardavę š. Vietnamo sostinę, tai š. Vietnamui yra ženklas, kad jiem reikia bombarduoti P. Vietnamo sostinę. Ir bombarduosią, sako, iki Amerika parodys "gerą valią" iki galo — iki pasitrauks iš Vietnamo.

Prieš tokią Amerikos vyriausybės "gerą valią" po šešių tuščių savačių Paryžiaus derybose pačioje Amerikoje auga įtūžimas. Jo pirmas prasiveržimas senatė buvo sen. E. W. Brooke kalba birželio 18.

Prezidentas LBJ "gerą valią" dar rūpestingiau siuntė į Maskvą. Guodė tautą, kad "gera valia" jau daug pasiekta taikos labui: atominė sutartis pasirašyta, konsularinė sutartis patvirtinta; siekiama sutarties dėl ginklavinimo apribojimo. Atrodo, naujom sutartim su Maskva prezidentas LBJ nori įeiti į istoriją kaip "taikos prezidentas". Nors žinia, kad Sovietų Sąjunga vadovaujasi ne sutartim—kiek jų pasirašė, tiek ir sulaužė, kai tik jai tai buvo naudinga.

Tačiau Maskva taip pat kaip ir Hanoi Amerikos geros valios pareiškimus priima kaip jos silpnybės ženklą, LBJ tiesiamos rankos neima, į Maskvą nekviečia ir reikalauja vis naujų nuolaidų. Vis naujais agresijos veiksmais šantažuoja.

Sis "geros valios" eksportavimas į Maskvą susilaukė reakcijos iš respublikonų vadovybės. Koordinacinis komitetas birželio 18 paskelbė raštą "Demokratų užsienio politika—pasitikėjimo krizė". Esą prezidentų Kennedy ir Johnsono laikais dėl demokratų "wishful thinking" siekiant pagerinti santykius su Maskva prieita prie Amerikai nenaudingos padėties. Būtent:

— Amerika prarado pasaulyje vadovavimą ir pasitikėjimą — dėl Kubos nepavykusios invazijos, dėl komunistų pastatytos Berlyno sienos 1961, dėl Amerikos žvalgybinio laivo Pueblo atidavimo į š. Korejos rankas.

Kaltinimai dar ir didesni: esą mėginama įtikinti Sovietus susiaurinti ginklavinimą, Amerika vienašališkai rodė "gerą valią" ir pristabdė savo ginklavinimą. Tuo tarpu Sovietai savo karinį biudžetą didino ir kai kuriom ginklų rūšim pralenkė Ameriką.

Dokumentas kaltina demokratų vyriausybę dar ir tuo, kad Amerika nori pastoti pasaulyje kelią komunizmui, o toleruoja komunizmą savo pašonėje už 90 mylių nuo Miami. Esą demokratai organizuoja programas "tiltam" su Europos komunistais, o tuo pačiu metu rytų Europos komunistai (tarp jų Čekoslovakija, Lenkija) gabeną ginklus š. Vietnamui. "Tokia Rytų-Vakarų priekyba aiškiai gali padėti komunistam žudyti amerikiečius Azijoje". Esą Amerika ragina Europos sąjungininkus spirts prieš komunizmą, o pati deriasi dėl ginklų kontrolės, "visai nežiūrodama savo sąjungininkų sumetimų".

Maskvos aktyse Amerika iki galo bus parodžiusi "gerą valią", kai pasitrauks iš Vietnamo, pasitrauks iš Viduržemių jūros, pasitrauks iš vakarų Europos.

"Geros valios linkėjimus" vedino ir popiežius į komunistinę Kiniją... Vežliai buvo italų automobilių pramonės žmonių grupė, vadovaujama Umberto Corti. Jie sugalvojo automobiliais atlikti "taikos žygi" į komunistinę Kiniją. Kad jų žygis turėtų geresnę reklamą, gruodžio 11 jie gavo popiežiaus įgaliojimą nuvežti komunistam "geros valios linkėjimus".

Aplanke 11 kraštų gegužės 11 pasiekė Hong Kongą, iš ten Kantoną. Kantonio policija juos suėmė, išlaikė 24 valandas, patakdė. Reikalavo, kad pasirašytų pareiškimą, jog popiežius esąs "kriminalistas, tarnaujantis vakarų imperialistinėm valstybėm". Kai jie atsisakė pasirašyti, tai buvo pakaitas kitas pareiškimas; kad jų kelionės tikslas buvęs atvežti sveikinius iš Milano mugės Kantonu mugėi. Tą pareiškimą jie pasirašė ir... buvo išstremti iš Kinijos. "Mum nebuvo galimybės perduoti popiežiaus sveikinius Kantonui", guodėsi grupės vadas Corti, pasiekęs Hong Kongą.

"Geros valios" žygis į Kantoną baigėsi. Bet jis ne pirmutinis ir ne paskutinis. "Geros valios" žygiais Vatikanas pasiskardeno ir į Maskvą. Trūksta tikslesnių žinių, kaip Maskva suprato Vatikaną "geros valios" žygius ir kada jos aktyse nuolaidų saikas bus pripiltas iki to, kad Maskva pasakytų: dabar jau parodė "gerą valią".

"Geros valios" šūkis atėjo į mūsų dienas iš senosios Evangelijos, kuri skelbė gerą Naujieną geros valios žmonėm. Gera valia ir meilė su ekumeniniu sąjūdžiu virto lyg moderniausių šūkių prieš komunistų skelbiamą šūki — neapykantą priešam.

Neapykanta ir meilė tai du poliai. Krikščionis pasirenka meilę. Tačiau klaida būtų manyti, kad žmonišys santykius lemia tik neapykanta ir meilė. Ta pati Evangelija kalba ir apie kitus dėsnius, kurie tvarko žmonių santykius, kai ragina būti nuolankiem kaip balandis ir gudriem kaip žaltys.

Meilė ir gera valia yra bejėgės, jei jų nevaldo Sekminių Dvasia — išmintis. O ji, vargšė, geros valios ir meilės apaštalų labiausiai užmirštama.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS
Elna nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.Straipsniai ir korespondencijos redakcija tarsi savo nuožiora. Nenaudoti straipsniai
saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Mum jėgų tesuteikia birželis

Birželis lietuvių tautai yra didžioji tragedijos mėnuo. Nors 1941 metų visuotini tautos sukilimu birželis ir buvo svystelėjęs laisvės, tačiau greitai jos sužlugdymas aptemdė šį didelį narsių Lietuvos sūnų laimėjimą. Šiandien iš to įvykio liko prisiminimai ir pagarba ant laisvės aukuro sudėtom aukom. Biržely Lietuva buvo okupuota raudoną vergiją atnešusio rusiški imperialistinio komunizmo, birželyje kraštą nusiautė ir pirmųjų deportacijų siaubas, birželyje su didžiu skausmu laidojom pirmąsias komunistinio teroro aukas.

Kasmet sugrįžta birželis, o su juo kartu ir tragiški įvykių prisiminimai. Vargu ar rasime lietuvių, kurio šie įvykiai nebūtų palietę. Vieno tėvas, kito sūnus, vieno brolis, kito sesuo, motina ar net senutė buvo nekaltai nužudyti ar išvežti į Sibirą žiauriose sąlygose. Mirė tik dėl to, kad mylėjo ir brangi savo žemę ir tėvynę Lietuvą.

Kasmet birželyje mes juos prisimenam ir atitinkamai pagerbiam. Tai būtina, gražu ir didinga. Bet ar to mum gana? Juk birželyje taip pat grįžta prisiminimai ir įgyvendinto didžiojo tautos troškimo-laisvės, kuri buvo pasiekta visuotinių tautos sukilimu. Tad, prisimindami už laisvę sudėtus kraujo aukas, prisiminkime ir giliau įsisąmoninkime ir pačią laisvės idėją.

Negalime ir niekas iš mūsų nereikalauja gražinti gyvybes už laisvę žuvusiems savo broliams, bet mes turime gražinti savo tautai laisvę. Prisimindami ir gerbdami laisvės kovotojus, niekada nepamirškime ir jų kovos tikslo. Kartu su kasmet grįžtančiais birželio tragedijos prisiminimais tegrįžta pas mus ir 1941 metų sukilimo dvasia.

šia, kada kiekvienas lietuvis, be idėjinio, politinio, pasaulėžiūrinio ir asmeninio įsitikinimų skirtumo, tematė vieną tikslą — savo tautos laisvę. Ne tarp savęs kovojo jie tada, bet su nuožmiu savo priešiu. Kovojo ir laimėjo.

Šie metai yra jubiliejiniai metai. Mes juos sutinkam kitaip, negu ankstyvesnius, paprastus metus. Kitaip sutikime ir birželį. Pamirškime skirtumus, taip, kaip mes juos buvome pamiršę aname biržely. Juk visi mes siekiame to paties didžiojo tikslo — visuotinės laisvės ir pilnos valstybinės nepriklausomybės savo pavergtai tautai. Tad už ją ir kovokime. Jėgų ir stiprybės tesuteikia mums birželio karžygių aukos ir sukilimo dvasia.

JAV LB Centro Valdyba

JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės III Tautinių Šokių šventės rengimo komitetas. Iš k. į d. pirmoje eilėje: sekretorė Regina Kučienė, vicepirmininkė Marija Rudienė, pirmininkas dr. Leonas Kriaučiūnas, Kanados krašto atstovė Dalia Tamašauskaitė ir anglų kalba informacijos vadovė Rūta Domarkaitė. Stovi: spaudos reikalų vadovas Vytautas Radzius, išdinininkas Julius Pakalka, vicepirmininkas Vaclovas Kleiza, šventės dirigentas Jonas Zdanis, repertuaro komisijos vadovas Bruno Shotas, narys specialieis reikalams Jonas Paštukas. Nuotrauka Vlodo Juknevičiaus

UKMERSKIS

UKMERSGĖS GIMNAZIJA PRISIMINUS

Jos 50 metų sukakties proga
(1918 - 1968)

(8) Po paskaitos prof. J. Eretas paspašė žodžio ir prelegentą V. Kvieską dėl neteisingai patiektų žinių išvadino profanu, ignorantu. Salėje buvo nemažai ir gimnazijos mokinių. Tad mokytojas nejuokiai pasijuto, pavaišintas tokiais komplimentais. Rytojaus dieną toje pačioje salėje vietos "Pavasario" kuopa turėjo savo susirinkimą, kuriame kalbėjo prof. J. Eretas. Į tą susirinkimą atvyko ir V. Kvieska, kuris po J. Ereto kalbos paspašė žodžio, matyt, norėdamas atsirevanšuoti už vakarykštę patirtą pirtį. Bet susirinkimo pirmininkas kun. K. Jurkus nedavė jam balso, paaiškinęs, kad tai privatus kuopos susirinkimas, o ne viešos diskusijos.

1922 išrinktas į Lietuvos Seimą, V. Kvieska išvyko iš Ukmergės ir visai pasitraukė iš pedagoginio darbo. Perėjo į kooperaciją.

Juozas Zukas atvyko į gimnaziją 1920-21 mokslo metų viduryje. Po J. Buožio išvykimo trumpai matematiką dėstė vie-

nas mokytojas, kurio pavardė senai išskrito iš atminties. Jis į klasę ateidavęs su nunešiotu paltu. Klasėje veik nieko nekaltėdavo, pašaukdavo mokinį prie lentos, pasakydavo uždavinio numerį ir liepdavo jį spręsti. Pats sėdėdavo užstalėje ir laukdavo, kol mokinys išspręstų uždavinį. Po to šaukdavo antrą, trečią mokinį. O klasė tuo metu veik galvomis eidavo, mokytojas net nepažiūrėdavo į šelstancius mokinius. Pagaliau mokiniai pradėjo skųstis direktoriui, kad matematikos mokytojas nieko neiškinęs, o tik klausinėjas. Po kiek laiko jis ir dingio iš akių. Jo vieton atvyko J. Zukas.

Sis dėstė labai populiariai, lėtai ir aiškiai. Pav. aiškindamas geometrijos teoremą, nubrėžia vieną liniją, ją pažymi dviem raidėm ir pereina per klasę kalbėdamas, paskui brėžia antrą liniją ir vėl eina per klasę. Ir taip su pertraukomis, neskubėdamas įrodė naują teoremą. Kai mokiniai jau gerai suprastadavo išaiškintas formules, tada duodavo rašomąjį darbą, pa-

rinkdamas nesudėtingus uždavinius patikrinti mokinių žiniom, ar jie tikrai aiškintą formulę yra supratę. Siuo atžvilgiu jo būta didelio psichologo. Juk mokinius per rašomąjį darbą ir taip užtektinai nervinasi, o kai gauna dar painių uždavinių, tai ir visai susimaišo. Po J. Buožio J. Zuko rašomieji darbai buvo tik poilsis.

Be to, jis turėjo dar vieną gerą ypatybę, tai pratinio mokinius skaityti. Paskutinę semestro pamoką ar prieš švenčių atostogas jis atsinešdavo į klasę kokią intriguojančią knygelę ir duodavo gerai skaitančiam mokiniui prieš visą klasę balsiai skaityti. Tas jo metodas paskatino ne vieną mokinį pamilti lietuvišką knygą.

1928 J. Zukas buvo paskirtas ypatingu švietimo ministerijos valdininku, 1934-35 Ukmergės gimnazijos direktoriumi, po to vėl grįžo į švietimo ministeriją departemento direktoriumi. 1941 su šeima išgabentas į Sibirą ir po metų ten miręs.

Muzikas Juozas Bertulis Ukmergės gimnazijoje pasirodė 1920 vėlyvą rudenį. Jis pirmas pradėjo sistematingai dėstyti muzikos teoriją ir dainavimą. Kaip jau minėjau, tuo metu auklėjimo pamokų nebuvo, o jos buvo labai reikalingos. Po karo daugelis į mokyklą buvome patekę gerokai pavėlavę, žemesnėse klasėse buvo daug suaugusių žaliukų. Jau trečioje

klasėje daugumas iš mūsų skutome barzdas. Mūsų elgesiai buvo šiurkštoki, daugelis turėjom gerų norų, bet jų vienų neužteko. Atlikęs po vieną pamoką klasėse, J. Bertulis pastebėjo, kad mums trūksta auklėjimo, mandagesnio elgesio. Tad šalia muzikos teorijos, jis pradėjo mums aiškinti mandagumo taisykles namuose, svečiuose, pasilinksminimuose ir t.t. O tai buvo prieš pat Kalėdų atostogas. Kai kurie dėl tų mandagumo pamokų raukėsi, bet daugumai patiko. Muzikos teoriją Bertulis aiškino suprantintu būdu. Suorganizavo didelį chorą su styginiu orkestru. Į chorą buvo įtraukti ir ne mokiniai. 1921 pavasarį "Aido" salėje, kurioje buvo rengiami visi didesni vaidinimai bei koncertai, buvo surengtas didelis koncertas veik vien Dėdės Juozo kūrinių. Besimokydami nežinojome, kas tas Dėdė Juozas, bet kai per koncertą J. Bertulio kolegos kariškiai pradėjo šaukti "bravo Dėdė Juozas", tada mes tik supratome, kad tai yra pats mūsų mokytojas. To meto gimnazijos choro nuotrauką pavyko išlaikyti iki šių dienų, kaip brangų prisiminimą.

J. Bertulis tada buvo jaunas, judrus, džentelmeniškias, visada besišypsas, visada surandęs vienam kitam pasakyti malonų komplimentą ar kokį nekaltą juoką. Po keturiasdešimt metų sutiktas Chicagoje jis atrodė

veik nepasikeitęs, nei pasenėjęs.

Antanas Žilinskas, menininko Kazio Žilinsko tėvas, buvo vienas iš anų laikų idealių mokytojų. Jis buvo Ukmergės miesto karo komendantas ir dėstė mums Lietuvos geografiją. Tai tikras džentelmenas, niekad piktesnio žodžio nepasakęs, per daug didelių reikalavimų nestatęs. Mokiniai jį mylėjo ir gerbė.

(Bus daugiau)

Ar galima pažinti Sovietų Sąjungą?

AUGUSTINAS UPENAS

ja saikų džazą, saikiai šoka poros, dainininkė lieja į mikrofoną rusišką sielą. Minkštai, priešrevoliuciniu stiliumi skamba žodžiai. Prieš revoliuciją ir 'po revoliucijos' Rusijoje skaičiuojamas laikas, matuojama pažanga ir planavimas, tradicija ir ateitis...

Žalsvai išraizgytose kapinėse ant Maskvos upės kranto už agrinuvosio Mergelių vienuolio renesanso fasado aš mačiau Čechovo kapą — pinučiais apverttas baltas akmuo, krūmas rožių, suolas, virš kurio stiepiasi vyšnia: "Vyšnių sodas". Tą gegužės sekmadienį daugelis maskviškių lankė savo mirusiųsius, sėdėjo ant suolų prie jų kapų.

Aš mačiau visą būrį mokytojų ištroškusių, traukiančių sekmdienį per Eremitažą — garsiausią pasaulyje paveikslų galeriją. Valtiečių šeimos, grupės žmonių iš tolumo Užuralio, karveivai rudomis uniformų palaidinėmis, griozdiškais diržais, batais ir veidais. Jie stovėjo prieš rembrandtus ir rubensus su pagarbja nuostaba. Tačiau Rembrandtas ir Rubensas karstė apsiverstę, jei pamatytų save pakabintus: be jokios tvarkos suspaustus vienas prie ki-

to, nupliekustus saulės, nes tarnautojos užmiršo nuleisti užuolaidas, apšviestus neono šviesos, keičiančios spalvas, žinoma, be pakankamos oro drėgmės; matavimo aparatai apklijuoti leuoklasta. Dar blogiau ekspresionistams, kurie Stalino laikais buvo ištremti į rūsį. Vienam Renoir berniukui trupa garbanos, dažai sukietėję. Susproginę Moneto sodo vaizdai, bejausmiai puikūs Van Goghai, mažiausia 30 metais, daug retų picasų iš kubistinių laikų sukabinti mažai lankomose patalpose. Porevoliuciniams žmonėms modernus menas dar svetimtas. Tai aš mačiau.

Aš mačiau Raudonąją Aikštę vakare. Tik dangaus apžėta, apvainikuota suraitytų, susuktų ir numargintų šv. Bazilijaus katedros bokštų, praeties pabaisa šios aikštės begalybėje, kurios niekas nepervaziuoja, niekas nepereina. Balti brėžiai ir policininkai sulauko pakrašty žmones ir automobilius. Paklusta visi. Iš supratimo, iš baimės ar tik iš nerangumo — negalima matyti.

Aš mačiau Kremliaus katedros kupolus gegužės ryto spindėjime, keturias bažnyčias, bet, gal būt, penkiasdešimt kupolų apie vieną aikštę. Archangelo Mykolo katedros svogūnus aš mačiau, sunkius Marijos Dangaus Emimo katedros nometus, auksinius dvigubus kryžius ant pumėnulių, laikomus auksinių grandinių. Viduj aš mačiau freskas, ikonų šventuosius su jų griežtomis, judomis akimis, su jų nežemiškomis, stilizuotomis veidais išraiškomis.

Tik maldininkų aš nemačiau — katedros paverstos muziejais. Valstybė, kuri jas puolė, dabar jas išlaiko, revoliucijos jubiliejaus garbei paausuoja kupolų stogus, rodo katedras kaip istorijos gabalą. "Tik žiūrėkite, nebuvo čia jokių suolų nė kėdžių net carui. Jis stovėjo taip pat, kaip ir liaudis, ženklų, jog prieš Dievą visi žmonės lygūs".

Leningrade aš mačiau vieną "veikiančią" bažnyčią. Buvo laikomos pamaldos. Vieną tų šaunių bažnyčių, kurią architektas Rastrelli pastatė carui. Mėlynai nudažyta, aptepta baltu tinklu, apvesta auksiniais pinučiais, kurių užpakaly lesa karveliai ir senos moterys sėdi ant suolų. Paauksavimas nublukęs — veikiančios bažnyčios turi išsilaiykėti iš maldininkų aukų. Viduje skurdo žmonių tvaikas, smilkalų kvapas, žvakių mirksėjimas prieš seną išsiiputusių ikonų sieną. Ir būrelis pilkų pavidalų baltas veidas, senos moterys, šlepečių šlepsėjimas, skarelės, jos gieda plonais balsais, plačiais mostais daro kryžiaus ženklą ant kaktos ir krūtinės, ir pečių. Kai pro jas eina popas, moterys tiesia į jį abi savo rankas, lyg išmaldos prašydamos —

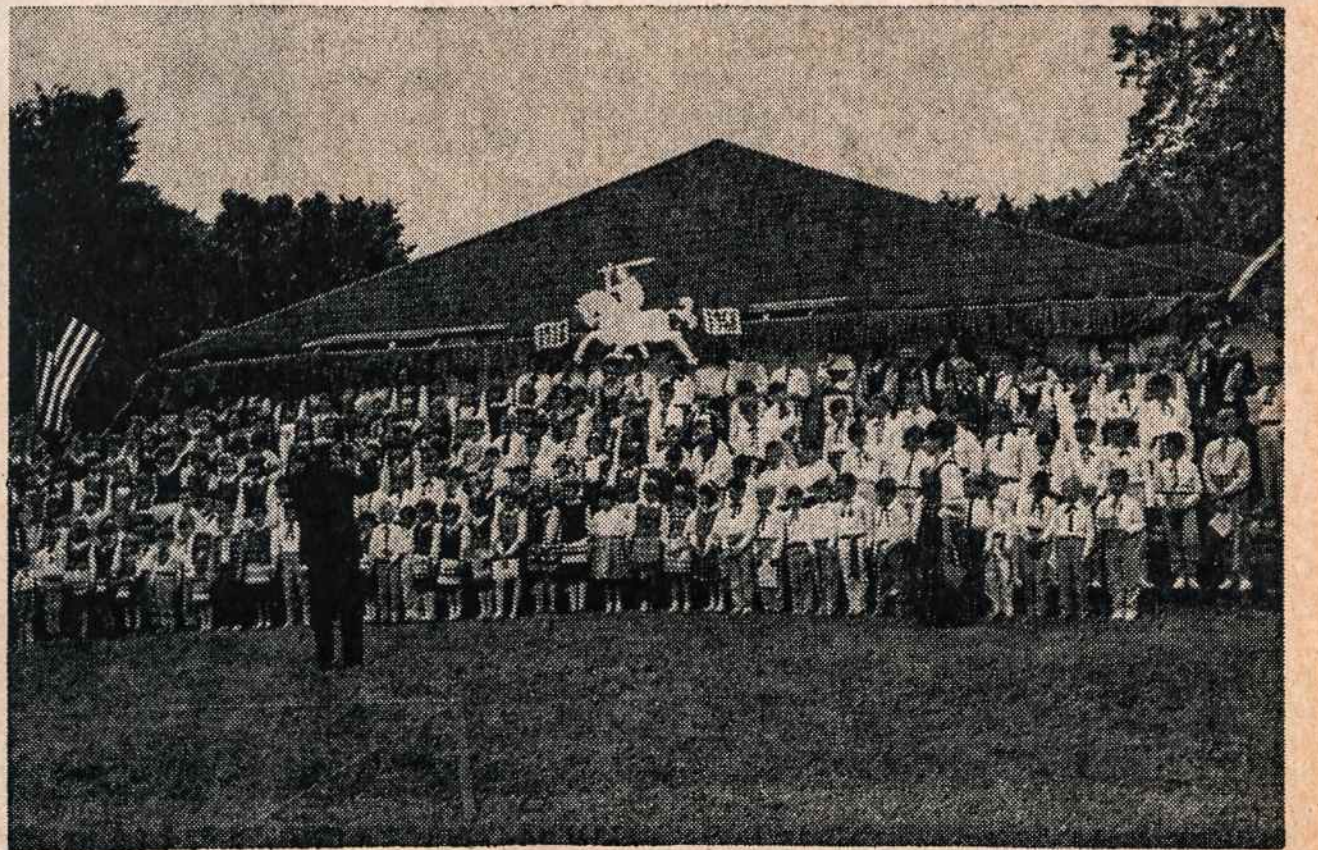
jis deda į jas savo ranką bučiavimui. Senutės skirstosi paguostos.

Aš mačiau Lenino kapą. Muzolėjų iš raudono ir juodo Uralo marmuro po mėlynomis eg-lėmis prie Kremliaus sienos, prie kurio laukia vis ilga eilė žmonių, kad pažūrėtų mirusiajam į mumijos veidą. Sitą gegužės sekmadienį dviejų kilometrų eilė vingiuoja per Raudonąją Aikštę. Mes galime įsirikiuoti tarp jaunų pionierių ir iš kažkur atvykusios delegacijos, niekas nesiaplūsta, ramiai slenka eilė pirmyn, aš jau pasiekiau įėjimą, regiu sargybinio mėlynas ir tučias akis. Duslus oras, laiptai aukštyn, nauji sargybiniai ir tada grotas.

Vaiduokliškias geltonumas, stiklinis karstas su geltonu veidu Vladimiro Iljičiaus Lenino, kurį Rusija myli. Ar tai tikrai jo lavonas? O gal vaškis Leninas? Rankos atrodo kaip tikros, visų pirma ploni, kampuoti pirštai, dešinioji lengvai sugniaužta į kumštį, kairioji ištiesta. Lyg užkereta žiūriu aš į veidą, kurio dvasia permaitė pasaulį. Ir ilgoje mirtyje narsus veidas, milžiniškias kaktos statyns, vienas antakis aukštyn išlenktas, po rausva barzda pilnos lūpos. Akimirksnį jis primena Ivano Baisiojo veidą, sušvelnintą gerumu. Man atrodo, kad nėra didelio skirtumo tarp tvirtų, šaunių jaunuolių, pagarbiam slenkančių pro Lenino karstą, ir vargšių senių Leningrado bažnyčioje. Po revoliucijos, kaip ir prieš revoliuciją, žmonės nori prie ko nors prieti, ką nors tikėti, pas kurį nors Didįjį atramą ir paguodą rasti.

Prie mūro aš mačiau didvyrių kapus. Po nusilenkimo Vladimiro Iljičiaus sovietinė eilė vinguriuoja pro paprastas akmenines lentas, įmūrytas į Kremliaus sieną. Pastaroji lenta yra nukritusio kosmonauto, prie jos guli daug gėlių, mažos gludžių puokštės, raudonos rožės. Puošnesni marmuro kapai ant žalios vejės prieš sieną, marmuro biustai naujosios Rusijos valstybės vyrų, bronzinės raidės, bronzinės girlandos. Tik Stalino kapas nepaapuotintas joku biustu, jokiais girlandomis, gėlės nuvytę — šuns kapas.

Aš sakau: norėčiau pamatyti Stalino vaikaičius, Svetlanos vaikus. Kodėl, klausia kolegos rusai, ką domina Svetlana? Sakau, nepaisant visko, aš vis tik noriu pamatyti Svetlanos vaikus. Mielai, sako rusai, tik kad telefonas neatsako. Niekad. Maskva, šešių ir pusės milijonų gyventojų miestas, neturi telefono abonentų sąrašo. Stalino vaikaičių, žinoma ir nemačiau, baigia savo reportažą apie dešimties dienų kelionę po Rusiją vokiečių laikraštini-kę Sibyllę.

Pavasario šventė Chicagoje gegužės 30 d. Diriguoja J. Bertulis.

Nuotr. Z. Degučio

Žmogus, kuris visiem su šypsena patarnavo

Skulptorius Vytautas Raulinaitis

Ana lietinga ir baisi naktis gegužės 25 prie Washingtono buvo paskutinė ir skulptoriui-dailininkui Vytautui Raulinaitiui.

Gyveno su šeima Clevelande, paskutinius metus dirbo New Yorke dail. V. K. Jonyno studijoje, o nuvažiavo su žmona į Washingtoną, kad ten žūtų kelių susikirtime. Lietus į kelią lijo, iš dešinės atlėkė prožektoriai. Klyksmas, ir — viskas buvo baigta. Smūgis sutriuškino jo krūtinę.

Vėliau jis buvo pervežtas į Clevelandą. Karste gulėjo su ta pačia šypsena, su kuria jis visus pasitiko, visiem ir visada nuoširdžiai šypsojosi. Tai buvo jo būdas, jo draugystė, paprastumas. Nors matė žemelėje ir daug vargo ir daug rūpesčių, bet jis šypsojosi, nes visada tikėjo geruoju žmogui. Ir savęs negalėjo atiduoti kitiems, kad kitiems būtų geriau ir jaukiau gyventi. Visiem jis turėjo gerą žodį ir paslaugią ranką. Tad išeidamas paliko visiem gilų skausmą ir liūdesį.

Prie jo karsto buvo padėta skulptūra, kurią jis buvo padaręs iš medžio ir kurią labiausiai mėgo. Tai jo, menininko, gyvenimas, vos prasidėjęs, išsiskleidęs, radęs savitus bruožus ir gavęs progos pasireikšti. Dabar viskas turėjo lūžti. Gegužės 29, trečiadienį, Clevelando lietuviai jį palaidojo.

Liko žmona Aldona, kuri dar tebeguli ligoninėje. Ji pergyveno katastrofą ir išliks

dviem vaikam: Ingridai ir Andriui. Liko skulptoriaus motina, gyvenusi drauge su jo šeima, brolis Zigmas, Kario redaktorius New Yorke.

Pokalbis prie statulos

Tai buvo šį pavasarį madų parodoje New Yorke. Sėdėjom drauge prie vieno stalo. Rengėjam jis buvo dovanojęs iš aluminijaus atliktą statulą, kurią leido loterijon. Šalia stovėjo ir statula — moderni, išskaidyta linijom, pilna virpančio oro ir judesio. Dail. V. Raulinaitis buvo iš tų žmonių, kurie gyveno visuomenėje ir su ja bičiuliavo. Jis rėmė jos reikalus, ne kartą aukėjo savo statulas, kad draugijos, išleidusios loterijon, pasidarytų pinigų.

Prie tos statulos, kai priešais parodavo gražios damos, jis šyptelėjo ir nusijuokė: kiek visur eita, visur dirbta, dainuota Čiurlionio ansamblyje, oktete, vaidinta. Štai 50 metų!

Pažadėjau jam, kad nueisiu iki jo studijos ir pasikalbėsi ir aprašysiu jo darbščias ir draugiškas dienas.

Bet — nespėjau nuskubėti. Jis gegužės 1 išvyko iš New Yorke. Iš V. K. Jonyno bažnytinio meno studijos išėjo su teise bet kada grįžti. Išvažiavo laikinai namų prižiūrėti, pataisyti. Galvojo jis ir apie kokį savarankų darbą ir savo ateitį.

Išvažiuodamas su savim pasiėmė nemažą skulptūrų, kurias buvo čia sukūręs.

Kūrybos metai

Dail. V. K. Jonyno studijoje jis dirbo nuo 1965 metų. Gyveno čia labai kukliai ir paprastai, dažniausiai mažam kambary prie studijos. Už tai dirbo ilgai studijoje, visur va-

sakymas yra aiškus: Lietuva būtų tapusi Berlyno — Romos ašies partnere, būtų kovojusi įvairiuose frontuose; su Vokietija būtų griuvusi ir Lietuva, o lietuvių tautos turbūt jau nebebūtų prie Nemuno kranto.

Autorius naudoja lietuvišką pokarinę literatūrą, kuri dalimi, ypač militariniuose reikaluose, gali būti tendencinga. Veikalo pradžioje trūksta bent trumpo įvado ir dispozicijos, kuri padėtų lengviau orientuotis turinyje. Bet veikalas vis vien gerai nušviečia Vilniaus klausimą, kuris po Europos pertvarkymo greičiausiai vėl iškilis aikštėn, ypač, kai lenkai bus stumiami iš dabar užimtų pozicijų vakaruose.

(Bronius Zumeris, Vilniaus krašto faktų ir atsiminimų šviesoje. Atspaudas iš LKM Akademijos metraščio III tomo, 267-301 psl. Roma 1967. Kaina nepažymėta.)

Dr. M. Anysas

Chicagoje ateitininkų susirinkime kun. A. Lipniūno kuopos vėliava ir svečiai.

Nuotr. Z. Degučio

ATSIŪSTA PAMINETI

Technikos žodis, Nr. 2, inžinierių ir architektų dvimėseninis žurnalas, redaguojama redakcinė kolegija. Numery rašo: L. Kačinskas — Kibernetika Sovietų Sąjungoje, M. Čampė — Atominės energijos apžvalga, B. Saldukiene — Žvilgsnis į lietuviškojo gintaro kilmę, A. Mažeika — Pastabos dėl pasikalbėjimo su humanitarais, aprašoma Antano Ketvirčio mokslinė knyga apie apšvietimo inžineriją, skelbiamas lietuvių mokslinių darbų sąrašas, prisimenami mirusieji, architektų ir inžinierių veikla ir kt. Numeris iliustruotas, gražiai ir skoningai sureduotas.

Skautų-skaučių religinės programos aiškinimas, paruošė kun. V. Cukuras, kun. J. Pakalniškis, kun. J. Vaišnys, S.J.

Išleido rankraščio teisėmis Lietuvių Skaučių Seserija ir Lietuvių Skautų Brolija, 46 psl., kaina nepažymėta.

ZIBURELIS, Cicero aukštesniosios liuanistikos mokyklos laikraštėlis, nr. 10. Numeris skiriamas Lietuvos laisvės kovos metam atžymėti, 14 psl., spausdintas ofsetu, iliustruotas mokyklos vaizdais.

LIETUVA — filatelistų d. jos biuletenis, nr. 4, leidžiamas Chicagoje, iliustruotas pašto ženklų parodos atidarymo vaizdais. Redaguojama Eugenijus Petrauskas.

N.Y. Lietuvių Filatelistų d. jos biuletenis, balandžio mėn. numeris. Leidžiamas anglų kalba, redaguojama Walter Norton, skelbiamos pašto ženklų naujienos, viršelyje priklijuoti du d.

jos išleisti ženklai, skirti dr. Jonui Basanavičiui pagerbti.

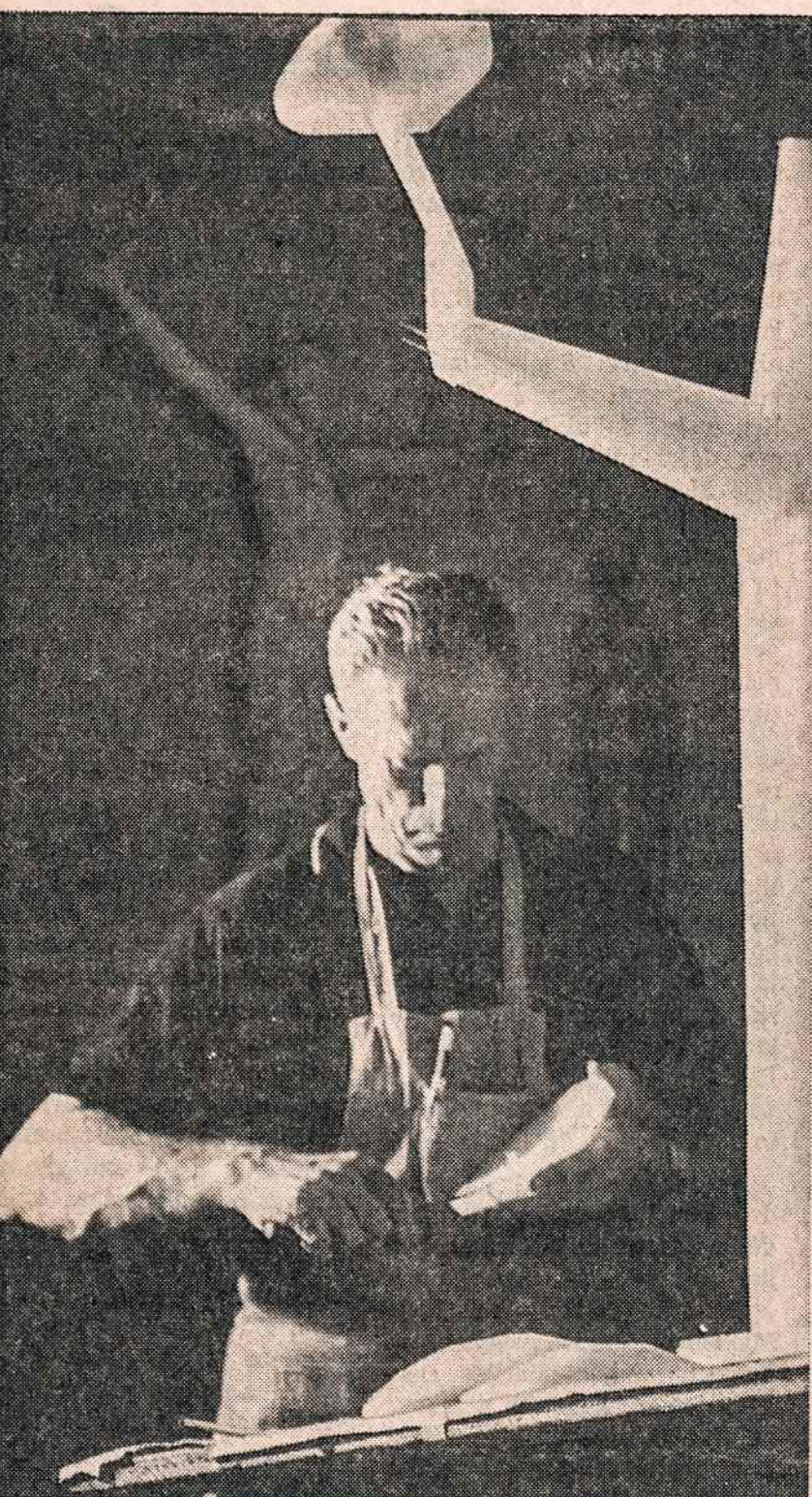
LITHUANIANS IN CANADA, knygos autoriai: Pr. Gaida, S. Kairys, J. Kardelis, J. Puzinas, A. Rinkūnas, J. Sungaila, 370 psl., gausiai iliustruota, įrišta į kietus viršelius.

MOKSLEIVIO BALSAS, Hamiltono moksleivių ateitininkų kuopos neperiodinis laikraštėlis. Sureduojama Dainora Juozapavičiūtė, spausdintas ratatoriumi.

LIETUVOS SVIESOS KE-LIU. Kompozitoriaus Broniaus Budriūno kantata lietuviui mokytoji pagerbti. Žodžiai Bernardas Brazdžionis. Kantata sukurta mišriam ir moterų choram su solo sopranu ir bosu. Kantatoje 5 dalys: Juodos naktys, Pirmoji knyga, Vėrpėjos daina, Laisvės vasaris, Garbė tau, mokytojai. Išleido Pasaulio L.B. valdyba, pirm. J. J. Bačiūno lešomis. Kaina 2 dol. Gaunama — J. J. Bachunas, Sodus, Mich. 49126. Kaina 2 dol. Choram, užsakant didesniais kiekiais, daroma nuolaida.

Rusnės vardas

Norėdami sužinoti Nemuno atšakos Rusnės vardo reikšmę, turime prisiminti, ką reiškia panašūs į šį vietovardį bendriniai žodžiai. Bendrinis daiktavardis rusnė — tai senovės lietuvių ugnies kulto vieta, kur rusendavo amžinoji ugnis. Rytų aukštaičių tarnėse žodis rusenti reiškia ne tik iš lėto degti, smilkti, bet ir pamažu bėgti. Telsiškų žemaičių žodis rusnoti irgi reiškia lėtą bėgimą, todėl Rusnė — tai lėtai tekanti upė. Senovės indų kalbos žodis rusati reiškia lieti, pilti. Šis abiejų kalbų žodžių panašumas yra geriausias liudininkas, kad Rusnės vietovardis yra labai senos kilmės.

Skulptorius Vytautas Raulinaitis

Nuotr. V. Maželio

VILNIAUS KRAŠTAS FAKTŲ IR ATSIMINIMŲ ŠVIESOJ

Tokiu pavadinimu Australijoje gyvenęs Bronius Zumeris išleido 93 puslapių veikalą apie Vilnių, jį nušviesdamas iš istorinės ir tautinės puses. Veiklas vertingas ta prasme, kad suglaustai aptaria visą Vilniaus problemą ir ypatingai parodo Lenkijos ir tam tikrų lenkų sluoksnių politinį vylingumą bei nusistatymą žūt būt Vilnių turėti, naikinant jo krašte visa, kas lietuviška.

Pirmame skyriuje kalbama apie Vilniaus klausimo kilmę, pretenzijų ir nuomonių skirtumą. Aptariami lenkų aiškinimai apie Vilniaus lenkiškumą seniau ir dabar, ypač užsienio lenkų spaudoje. Plėšri buvusi carinė Rusija, bet ji nedrįsusi neigti, kad Suvalkai, Seinai, Augustavas, Gardinas yra lietuviškos žemės. Lenkų apetitas pasiekęs aukščiausią laipsnį, skelbdamas Vilnių lenkišku miestu.

Antrame skyriuje autorius kalba apie Vilniaus krašto lietuviškumą mažėjimą. Parodo ir kartografiškai valstybės ir lietuvių apgyvento plogo mažėjimą. Duodama oficiali rusų statistika, pagal kurią Vilniaus gubernijoje 1862 rasta 49,9 proc. lietuvių, 18 proc. gudų, ir 17 proc. lenkų. Maždaug tą patį tuo metu radęs ir prancūzas A. Meillet. Lenkų statistikas Balinski nurodęs, kad Vilniaus miesto gyventojai savo kilmę daugiausia yra lietuviai. Ir 1866 rusų statistika Vilniaus apskrityje radusi lietuvių daugumą.

Trečiame skyriuje rašoma apie Vilniaus pagrobimo užuomazgą. Apie Suvalkų sutartį, Pilsudskio asmenį ir Želigovskio puolimą bei lenkų sudarytą provizorinę Centrinę Lietuvą. Taip pat ir apie klastingus rinkimus Vilniaus krašte: balsuoti buvo vežami asmenys, kilę kur nors iš istorinės Lietuvos.

Toliau kalbama apie lietuvių padarytas klaidas. Kai po didžiojo karo buvo norima kurti savą kariuomenę, esą buvome didžiai užsifilosofavę, prisidengę keista teorija, kad sąjungininkai "turi prižiūrėti mūsų teritoriją". Drįstu paabėjoti tokio išvedžiojimo tikrumu. Autorius

yra jaunesnės kartos žmogus, pats negalėjęs patirti, kaip nuokota ir sipna tuomet buvo Lietuva. Iš savo patyrimo žinau, kad pasitikėjimas santarvininkais ir tautų sąjunga tuomet buvo labai didelis. Jie buvo iškėlę laisvą tautų apsisprendimo šūktį, kuriuo rėmėsi visos atsikuriančios mažosios tautos.

Manau, jog negalima sutikti su autoriaus išvada: "Ir Lietuva liko be sostinės daugiau dėl savo kaltės (apsileidimo, lepšiskumo), negu dėl lenkų ekspansingumo".

Toliau rašoma: "1939 m. rugsėjo m. 1 d. prasidėjus Vokietijos — Lenkijos karui, mūsų nepasiryžimas, net raginant Vokietijai, atsiumti Vilnių ir Vilniaus kraštą karius buvo ir liko nesuprantamas". Autorius nenušviečia to meto politinės padėties. Lietuva buvo paskelbusi neutralumą. Bendra pasaulio nuomonė buvo, kad Vokietija bus nugalėta.

Seštame skyriuje rašoma apie Vilniaus krašto nutautinimą. 1936-7 lenkų administracija Vilniuje uždarinėjusi mokyklas, skaitytas. Uždraudusi populiariausius lietuviškus laikraščius. Terorizavusi pavienius asmenis. Baudusi tėvus už vaikų leidimą į lietuviškus darželius. Lenkiškų mokyklų mokytojai kartu buvę ir antilietuviško teroro vykdytojai.

Antrojo karo okupacijos metu veikę lenkų partizanai. Į jų veikimą vokiečiai žiūrėję pasyviai arba net slapta juos rėmę, norėdami išnaudoti lietuvių ir lenkų nesantaiką. Lietuviai kunigai buvę persekiojami, skundžiami policijai, baudžiami ir perkilnojami.

Abejonė dėl ateities ir pagarsėjęs lenkiškas ūkininkavimas Vilnių privedę prie nepaprasto skurdo. Tik jos gamtos grožio niekas negalėjęs sunaikinti.

Norėčiau patikslinti vieną politinį įvykį, minėtą kalbama-me veikale. Tariamasis Ribbentropo biuro šefo Kleist apsilankymas Lietuvos pasiuntinybėje Berlyne, kurio proga jis ragino: "Litauen muss schnell handeln, rasch marschieren, rasch

rasch" (353 psl.), įvyko 1939 rugsėjo mėnesį, jau prasidėjus karui su Lenkija. Vokietija tuomet dar nebuvo įstiklinusi savo greitu laimėjimu rytų fronte.

Lietuvos vyriausybės atsakymas žygiuoti kartu su Hitlerio armija į Vilnių neturėjo nieko bendro su rugpiūčio mėn. pabaigoje Vokietijos įvykdytu viso Pabaltijo pardavimu Sovietų Sąjungai. Nereikia manyti, kad Trečias Reichas Lietuvai būtų perleides Vilnių dykai, be jokių militarinių išpareigojimų. Atrodo, kad ne visai tiksliai yra atpasakotas Krėvės pasikalbėjimas su Molotovu. Gal pastarasis minėjo kai kuriuos ankstyvesnius Trečio Reicho viliojimus Lietuvai prisidėti prie Berlyno-Romos ašies. Apie tai geriausiai žino tų laikų Lietuvos pasiuntinys plk. Škirpa, buvęs eilė metų Berlyne. Iškelus tokį tvirtinimą, autoriui reikėjo tiksliau nušviesti 1939-1944 Vokietijos politiką lietuvių-lenkų ginče dėl Vilniaus.

Pabaigoje autorius klausia: "Kažin, kaip būtų buvę, jeigu mes būtume jėga Vilnių ėmę, pirmiau nei rusai įsiveržė į Vilnių?" Manau, kad šiuo metu at-

Trečiosios Tautinių šokių šventės delegacija pas Illinois gubernatorių S. Shapiro. Iš k. į d.: A. Juškevičius, V. Radžius, Vida Kriaučiūnaitė, pirminkas dr. Leonas Kriaučiūnas, Mrs. M. Everett, Mrs. S. Shapiro, gubernatorius S. Shapiro, M. Rudienė, J. Kriaučiūnaitė ir V. Jukneičiaus nuotrauka J. Jasaitis.

LITUANISTINĖ MOKYKLA BAIGĖ MOKSLO METUS

Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas įvyko gegužės 25-26. Prasidėjo pamaldomis Sv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Po pamaldų buvo akademija bei generalinė repeticija užbaigtųjų vakarui.

Gegužės 26 parapijos salėje įvyko muzikos, literatūros ir tautinių šokių vakaras. Programą atliko Aukuro ansamblis, vadovaujamas Alf. Mikulskio, kanklių orkestras, vadovaujamas O. Mikulskienės, literatūros ir tautinių šokių grupė, režisuojama P. Maželio.

Vakara atidarė mokyklos vedėjas Joga. Padėjo mokyklos tėvų komitetui už didelį prisidėjimą prie šio renginio.

CLEVELAND, OHIO

dėjimą prie šio renginio, programos rengėjam ir atlikėjam, taip pat ir publikai — už gausų atsilankymą. Programai vestai pakvietė ansamblio vadovą Alf. Mikulskį.

Uždangai atsidiarius, scenoje pasirodė Aukuro ansamblis iš 30 dainininkų, gi prieš sceną susitarpino kanklių orkestras iš 19 muzikantų. Programa pradėta Lietuvos himnu.

Sudainuota Br. Budriūno "Išėjo mergelė" ir A. Mikulskio "Pempel". Tolimesnėje programoje: D. Gaižutytė — A. Giedriaus "Du žvirblėliai ir katinas" ir M. Idzeltė — B. Braz-

džionio "Motinai". Kanklių orkestras atliko A. Mikulskio "Tautinių šokių siutą", "Rudenėlį" ir "Lenciūgėlį". Po to pasirodė R. Vyšniauskaitė ir V. Zygaite — A. Giedriaus "Gaidys ir ūkininkas". Choras su kanklių orkestru sudainavo A. Mikulskio "Malūnėlį", "Tekėjo saulelė" ir Strolis "Grįšim, grįšim". Toliau pasirodė R. Butkutė — P. Jurkaus "Kregždės", O. Kliorytė — Putino "Rūpintojėlis", VII sk. mokiniai — V. Tamulaičio "Aukso maišas". Choras ir kanklių orkestras dar atliko J. Bertulio "Aš esu lietuvis" ir J. Gaidelio "Dainuojanti jaunystė". Tautinius šokius — "Pas močiutę augau" ir sukūnij — šoko VI-IX sk. mokiniai. Blezdinginį Jonkelį šoko keturios poros mokinių. Akordeonu šokiam grojo P. Matulevičius.

Mokyklos vedėjas Joga padėjo programos dalyviams ir priminė, kad Aukuro ansamblis švenčia 5 metų sukaktį. Sukaktį paminėti išleista plokštelė. Kad pasisekė ją išleisti, tenka didelė padėka LB Clevelando I-os apylinkės valdybai, davusiai paskolą, Rapolui Valotkai, prisidėjusiam auka, ir p-lei Penkauskaitėi, jai skirtą honorarą už piešinį paaukojusiai plokštelės išleidimui.

Pirmuosius plokštelių egzempliorius Vysk. M. Valančiaus mokyklos vedėjas įteikė Aukuro ansamblio vadovui muz. A. Mikulskui, kanklių orkestro vadovei O. Mikulskienei, Sv. Jurgio parapijos klebonui kun. B. Ivanauskui, Sv. Jurgio parapijos mokyklos seseliams, LB centro valdybos pirm. Nainiui, "Tėvynės Garsų" ved. J. Stempuziui, lit. mokyklos tėvų komitetui, LB I-os apyl. valdybai, R. Valotkai, p-lei Penkauskaitėi.

J. Stempuzis savo žodyje priminė, kad dainą reikia dainuoti, gerbti ir mylėti. Jis pasiūlė plokštelę įteikti ir Vysk. M. Valančiaus bei Sv. Kazimiero lit. mokyklų vedėjams.

Vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigtuvės praėjo su pasisekimu. Tikrai didelė padėka tenka mokyklos ved. Jogai, mokytojams, Aukuro ansamblio vad. Alf. Mikulskui, kanklių orkestro vad. O. Mikulskienei, mokyklos tėvų komitetui, mokinių tėveliam ir visuomenei už gausų atsilankymą.

Po oficialiosios dalies buvo vaišės ir šokiai.

L. Žvirkalnis

Lietuvos Gen. Konsulate New Yorke birželio 9 buvo advokatų pasitarimas. Iš k. į d.: dr. Elena Armanienė (Baltimore, Md.), gen. konsulas A. Simutis, Zuzana Šalčinienė (Boston, Mass.), Janina Simutienė, Regina Budrienė, Marija Šveikauskienė (Boston, Mass.); stovi: Tomas Grajauskas (Baltimore, Md.), Klemensas Vokietaitis (New York, N.Y.), Lijolė Stanulytė, Leonas Mažotas (Hartford, Conn.), Antanas Stokna (Amsterdam, N.Y.) ir R. J. Tarrant (Washington, D.C.)

ADVOKATAI NEW YORKE TARĖSI DĖL PALIKIMŲ

Birželio 9 Lietuvos Generaliniam Konsulate New Yorke posėdžiavo iš įvairių miestų suvažiavę konsulato advokatai.

Okupavę Lietuvą ir aplipė Lietuvos gyventojus, okupantai siekia užgrobti ir tai, kas tiems gyventojams galėtų tekti iš užsienyje, ypatingai Amerikoje, mirusiųjų giminaičių palikimų. Maskvos Injurkolegija (Inostrannaja Juridicheskaja Kollegija) tam tikslui yra atidariusi Vilniuje ir savo skyrių, per kurį išgauna iš Lietuvos gyventojų įgaliojimus Sovietų Sąjungos interesus Amerikoje atstovaujantiems advokatom. Lietuvos gyventojai kitokio pasirinkimo neturi, kaip tik pasirašyti jiems pakištą rusišką įgaliojimą. Kiekvienas, kas pažįsta sovietinę santvarką, gerai žino, kas būtų, jei jis nepasirašytų.

Netenka ir aiškinti, kad Maskvai pirmoje eilėje rūpi ne okupuotos Lietuvos gyventojų gėrovė, bet jiems tenkančių dolerių užgrobtimas. Prieinama net iki tokių kuriozų, kad Maskvos Injurkolegijos advokatai Amerikoje reiškia pretenzijas ir į Lietuvos bažnyčiom užrašytus palikimus. Ar bereikia ir aiškinti, kad Maskva interesuota ne Lietuvos bažnyčių ar gyventojų gėrove, bet užgrobtumu dolerių, kurie tiems gyventojams galėtų tekti.

Dauguma Amerikos valstijų turi net specialius įstatymus, kad apsaugotų nuo aplipėjimo Sovietų Rusijoje ir jos užgrobtose šalyse gyvenančius įpėdinius. Nežiūrint to, laiks nuo laiko viener kitur sovietų interesus atstovaujantiems advokatom pavyksta palikimus išgauti. Iš to pasipelnę Sovietų Rusijos išdams, advokatai, o įpėdiniai gauna tik trupinius arba dažniais atvejais ir nieko.

BRIDGEPORT, CONN.

Eduardas Vladas Barius, gimęs 1946 Miunchene, į JAV su tėvais atvyko 1949. Siemet birželio 9 baigė Fairfield universitetą Bachelor of Science laipsniu accounting srityje. Universitete priklausė Phi Kappa Theta korporacijai, tris metus būdamas korporacijos kasininku. Be to, priklausė universiteto studentų sporto sąjungai.

Dirbdamas New Havene, Connecticut, Winchester-Western bendrovėje kaip finansų analistas, rudenį planuoja testuoti mokslą ir šioje srityje įsigyti masterio laipsnį.

Eduardas Vladas Barius

Blogai, jei nepasirūpinama surašyti testamentų, bet negeriau, jei testamentai surašyti neatsižvelgiant į ypatingas sąlygas, kurios susidaro dėl okupacijos.

Salia kitų problemų Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke advokatai svarstė ir tai, kaip turėtų būti surašyti testamentai, kad įpėdiniai savo palikimus gautų be okupantų atstovaujantių advokatų įsikišimo. Suinteresuotieji palikimų apsaugojimu turėtų kreiptis į Lietuvos konsulatą arba ir į jų advokatus.

IŠ VISUR

— Kun. Antanas Jonušas, nuo 1949 m. einas Lietuvių kolegijos Romoje ekonomo pareigas, gavo monsinjoro titulą, o prel. dr. Z. Ignatavičius, ejęs kolegijos inspektoriaus pareigas, paskirtas tos pačios kolegijos direktoriumi.

— Kanados LB švietimo komisija ruošia vien Kanados lituanistinių mokyklų mokinių kongresą su tautiniais šokiais, dainomis ir kt. Kongresas įvyks Woodbridge birželio 22. Jame yra pasizadėjusios ir ruošiasi dalyvauti beveik visos mokyklos. Dalyvių, vien mokinių numatoma turėti virš 700, o su tėvais — gerokai virš 1000.

— Tautinių šokių šventės komiteto atstovų, dalyvavusių Chicago miesto majoro Richard J. Daley kvietime dalyvauti tautinių šokių šventėje, nuotrauką kartu su majoru įdėjo pietinėje Chicago dalyje plačiai skaitomas savaitraštis Southtown Economist gegužės 8 numeryje. Vykdant Kultūros Fondui vajų, Southtown Economist rašė apie lietuvių pastangas išlaikyti savo kultūrą. Vajui vadovavo dr. Leonas Kriaučeliūnas ir jo pastangomis užmegzti ryšiai su laikraščio bendradarbiais.

— Ona Gradinskienė vadovauja III-sios tautinių šokių šventės svečių ir šokėjų susitikimo vakarienos rengimui. Ona ir Jonas Gradinskai, dažnomis aukomis remia mūsų tautinę veiklą, ne vien įdedamu darbu, bet ir finansine auka parėmė III-ją tautinių šokių šventę.

— Architektas Jonas Stankus, praėjusiais metais sėkmingai vadovavęs Chicagoje Balfo rudeniniam lėšų telkimo vajui, tautinių šokių šventės rengimo reikalams paaukojo 200 dol. Jonas ir Vanda Stankai yra nuolatiniai bendruomeninių darbų rėmėjai. Be to, Vanda Stankienė yra mėgiama pramoginių dainų dainininkė. Jos įdainuotos plokštelės plačiai pasklidę lietuvių ir amerikiečių tarpe.

— Putnamo mergaičių stovykloje dar yra vietų paskutinėm dviem savaitėm, t.y. nuo liepos 14 iki 28. Prašome skubiai rašyti adresu: Camp Immaculata, Putnam, Connecticut, 06260.

— Registruoti: MAS Rytų atstovybė, 207 Yellowstone Rd., Plymouth Meeting, Pa. 19462. Tel. 215-828-6022.

— Registruoti: MAS Rytų atstovybė, 207 Yellowstone Rd., Plymouth Meeting, Pa. 19462. Tel. 215-828-6022.

— Registruoti: MAS Rytų atstovybė, 207 Yellowstone Rd., Plymouth Meeting, Pa. 19462. Tel. 215-828-6022.

— Registruoti: MAS Rytų atstovybė, 207 Yellowstone Rd., Plymouth Meeting, Pa. 19462. Tel. 215-828-6022.

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

Po 250 dol. Anicetas Grigaliūnas, Davenport, Iowa.

N. N., Richmond Hill, N.Y.

110 dol. O. Saukaitis, Bristol, Conn.

Po 100 dol. J. Vembrė, So Boston, Mass.

S. Ruginis, Brooklyn, N.Y.

20 dol. Mrs. M. Kovitz, Bristol, Conn.

5 dol. V. J. Butrimaitis, Le Roy, N.Y.

1 dol. M. Petraitienė, Port Chester, N.Y.

Visiems aukojusiem teatylgina Visagalis!

Įamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite donia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasitvirtintų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Aukus siųsti: Building Fund, Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

Atlanto rajono skautų sporto šventė

WORCESTER, MASS.

Vieta — Maironio parkas

Šeštadienis, birželio 22

9-10 val. registracija.

10-10:30 sporto šventės atidarymas — dalyviai pilnai skautiškai uniformuoti.

10:30-1 val. sportas — senjorų ir jaunių krepšinis, senjorų, jaunių ir sesių tinklinis.

1-1:30 — pietūs.

1:30-6:30 sportas — senjorų, sesių, tinklinis ir krepšinis, jaunių, jaunių ir sesių tinklinis ir krepšinis, jaunių, jaunių ir sesių stalo tenisas, brolių plaukimas.

6-7 vakarienė.

8-9 Joninių laužas — programoje skautų-čių "Aidai", vilkukai ir paukštytės ir skautai vyčiai.

Skmadienis, birželio 23

8:30 pamaldos šv. Kazimiero bažnyčioje.

10-1 lengvoji atletika—Quinsigamond State Park (kitoje Maironio parko pusėje): jaunių, jaunių ir sesių 100 m. ir 120 m. bėgimas, šokimas į aukštį, rutulio stūmimas, estafetė, šuolis į tolį, vilkiukų šokimas į tolą, 100 pėdų bėgimas maīše, 100 pėdų trijų kojų bėgimas, bėgimas 200 p.

1-1:30 pietūs.

1:30-4:30 sportas Maironio parke — finalinės rungtynės senjorų, jaunių, jaunių ir sesių.

4:30 sporto šventės uždarymas ir taurių įteikimas — skautai dalyvauja pilnai skautiškai uniformuoti arba su tvarkingomis sporto uniformomis.

NAUJAS TEKSTILĖS INŽINIERIUS

PHILADELPHIA, PA.

Nardis Jonas Antanaitis birželio 1 sėkmingai baigė Philadelphia College of Textiles and Science, vieną iš garsiausių tekstilės mokyklų Amerikoje, gaudamas B. S. (Bachelor of Science) laipsnį tekstilės inžinerijoje. Lankydamas universitetą, jis dirbo vakarais įvairiose Philadelphia mezgimo įmonėse.

N. Antanaitis gimė Kaune 1935, o 1946 kartu su tėveliais ir sesute apsigyveno Brazilijoje. Ten baigė gimnaziją ir technikos mokyklą. Trokšdamas tęsti mokslą toliau, 1964 N. Antanaitis atvyko į J.A.V. ir apsisito Philadelphiaje pas Edmundą Drasutį, kuris jam daug padėjo studijų metais.

Liepos mėnesį naujasis inžinierius pradės dirbti savo srityje Coats and Clark firmoje, Newport News, Virginijoje.

Išvykdamas iš Philadelphiajos, N. Antanaitis su žmona Ivona, kurią vedė 1966, dėkoja savo

geradariui Edmundui Drasutčiui, Rožei Butkienei ir visai Sparkvičių šeimai už parodytą širdingumą gyvenant ir besimokant Philadelphiaje.

Inžinierius N. Antanaitis linkėtina geros sėkmės ir naujam darbe.

Nardis J. Antanaitis

Lietuvių tautos kankinių paminklas — šv. Marijos Gailestingumo Motinos Aušros Vartų koplyčia, šalia Švento Petro karsto bazilikoje, Romoje, jau ruošiamas. Kasimo darbai jau baigti, vykdomi sienų ir lubų sutvirtinimo darbai, ruošiami dekoracijų projektai.

Vatikano ir lietuvių archyvuose liks koplyčios aukotojų vardai, kurie bus įdomūs ne tik šiandien, o ir tolimoje ateityje. Reiktų, kad lietuvių vardų ten būtų tūkstančiai. Galima rašyti save, savo šeimos narių, savųjų ir pažįstamų kankinių vardus, pasiunčiant auką adresu:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND

2701, W. 68th Street Chicago, Ill. 60629

JAV-se aukos nurašomos nuo mokesčių (Tax deductible)

TREČIOJI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Mūsų jaunimas gyvas ir entuziastingas. Jis moka ir nori dirbti kur reikia. Tai rodo ruošiamoji trečioji tautinių šokių šventė, kuri įvyks Chicagoj liepos 7, amfiteatro didžiojoje salėje.

Šventei ruoštis pradėta ankstyvą praėjusių metų rudenį. Komitetas, vadovaujamas energingo visuomenininko dr. Leono Kriaučeliūno, šventę planavo ištaisais mėnesiais ir darė viską, kad ji būtų vienu iš iškiliausių kultūrinio gyvenimo įvykių šiais sukaštutiniais metais. Ši šventė išjudino nuo krašto iki krašto Amerikos žemyn, Kanados, Pietų Amerikos jaunimą. Į šventę atvyksta 42 tautinių šokių šokėjų grupės, virš 1200 šokančio jaunimo. Ar tai ne imponuojantys skaičiai?

Tautiniai šokiai jaunimą patraukia Lietuvos aplinka ir viliojantis šventės didingumas jį uždaga noru dirbti ir dirbti. Komitetas džiaugiasi šokančio jaunimo entuziazmu. Tautinių ansamblių ir šokių grupių vadovai teigia, kad jaunimas dega darbo nuotaiakomis. Jo darbo vaisiais liepos 7 gėrėsis virš 10,000 žiūrovų. Jaunimą sveikins vyresnioji karta. Už šios

šventės grožį ir sėkmę jam priklausys neužmirštama padėka.

Ar verta kvieisti šokėjus iš Pietų Amerikos — Urugvajaus ir Argentinos? Taip. Jų noras pamatyti didingas šventes, tūkstančius lietuvių, patiem į šventes įsijungti duoda akstino grįžus savajame krašte šviesiu žiburėliu sušvisti lietuviškoje aplinkoje. Tai yra įrodys ir jaunimo kongrese dalyvavęs jaunimas. O darbininkų Pietų Amerikoje lietuviškieji dirvonai labai laukia.

Tautinių šokių šventė turės būti tikrai didinga. Parinkti šokiai daugiausia nauji. Vyr. meno vadovė J. Matulaitienė su padėjėjomis G. Gobiene ir G. Breichmaniene taip išplanavo šokių spalvingumą, kad jie atrodytų kaip gražiai išausti raštai, kuriuos lydės muz. J. Zdaniaus paruošta muzika. Muzikai Br. Budriūnas ir Br. Jonušas šventei sukūrė specialius maršus. Kai kuriuos šokius su simfoniniu orkestru, diriguojamu J. Zdaniaus, palydės specialus choras.

Kaip matome, šventei ruošiamasi su ypatingu dėmesiu. Ja domisi plačioji lietuvių visuomenė Amerikoje ir Kanadoje. Ji randa atgarsį, nors prilydėtą, ir pavergtoje Lietuvoje.

Jurgis Janušaitis

Lietuviai bankininkai posėdžiavo pušyne

Lito bendrovės metinis suvažiavimas

Prieš trejetą metų New York'e pradėta organizuoti lietuvišką investavimo bendrovę, kuri pasivadino Lito vardu. (Zmonės ją tiesiog vadina lietuvišku bankeliu). Bendrovės pagrindinis organizatorius buvo jaunas finansistas Vytautas Vebeliūnas.

Suradęs šalininkų, Vytautas Vebeliūnas įkūrė bendrovę, išleido akcijas ir pradėjo jas platinėti. Bendrovė išaugo, atidarė net savo skyrių Chicagoje.

Birželio 16 bendrovė sukvietė metinį akcininkų susirinkimą. Sukvietė ne į kokį New Yorko viesbutį, bet prie ežero. Susirinkimas buvo p. Škėrių vasarvietėje, Panamoka, L. I. (Vietovė tikrai lietuviška: pana moka!). Ten pušyne buvo sudėti suolai ir stalai, kur susėdo "bankininkai".

Bendrovės pirmininkas Vytautas Vebeliūnas susirinkimui vadovauti pakvietė vieną iš direktorių Algį Vedecką, sekretoriavo bendrovės raštininkė Audronė Šileikaitė. Prie tų viršūnių dar prisidėjo ir dr. A. Skėrys ir Juozas Baužys, svečias iš Chicago. Susirinkimas prasvėtas pagal New Yorko valstybės nustatytą tvarką, oficialiai. Su-

sirinkime atstovauta 57 procentai visų akcijų.

Direktorių taryba

Pirmausia pertvarkyta direktorių taryba. Iš direktorių pareigų pasitraukė Emilis Radeckis, vienas iš pirmųjų Lito steigėjų. Jis pasiliko tik bendrovės sekretoriaus pareigose. Jo vieton išrinktas Kvirinas Aleksandravičius. Be jo dar į direktorių tarybą įeina Vytautas Vebeliūnas, Algis Vedeckas, Juozas Baužys, Vytautas Galvydis, abu iš Chicago.

Dar 20,000 akcijų

Visos autorizuotos akcijos jau pernai išparduotos. Vienos akcijos kaina dabar yra 13 dol. Kad investavimo keliai į Lita nesusitrukdytų, direktorių tarybą pasiūlė ir susirinkimas

balsavimu patvirtino išleisti dar 20,000 akcijų. Jas užregistruvus bus galima platinti lietuviškai publikai arba panaudoti prekybom plėsti.

Padidėjęs turtas

Praeitų metų gale Lito bendrovės turtas jau siekė per 400,000 dol. Šį turtą padidino išplatintos akcijos. Buvo nupirktas apartamentinis namas Cicero, Ill. Padidėjo ir taupymo sąskaitos. Metinės turto pajamos prašoko 36,000 dol. Palyginus su praeitais metais, pelnas pakilo apie 200 procentų.

Balsas iš juostelės

Svečias iš Chicago Juozas Baužys atvežė iš savo bičiulio tarybos nario Vytauto Galvydžio įrašytą žodį į magnetinę (mukelta) į 8 psl.)

Išleidžiama Prano Narvydo knyga

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Iasis kyrius New York'e nutarė išleisti savo garbės pirmininko Prano Narvydo knygą "Gimtinės takais".

Pranas Narvydas prieš 60 m. išvyko iš Lietuvos. Amerikoje nuosirdžiai išjungė į lietuvišką veiklą. Čia gyvendamas, visada gyvai prisiminė savo gimtąjį kaimą ir jo apylinkes. Tai yra aprašęs laikraščiuose. Bet nemaža tų aprašymų dalis tebėra nespausdinta.

Prano Narvydo pasakojimai — tai vaizdai vieno Lietuvos kampelio. Jie būdingi ir visos Lietuvos kaimo gyvenimui, gerokai atitolusiam nuo mūsų dienų. Juose yra įdomių duomenų apie mūsų praeities medžiaginę būitį, gyvenimo supratimą ir kaip visa tai laiko eigoje pamažu keitėsi.

Išleidžiamoj knygoj bus išsaugoma bent dalis Prano Narvydo raštų. Knyga bus vidutinio formato, apie 300 puslapių. Visi raštai knygai jau yra paruošti.

Spausdinant 500 egzempliorių, knygos išleidimas atsieitų apie 1500 dolerių. Reikia piniginių talkos. Kiekvienas, aukojęs nemažiau 5 dolerių, bus laikomas garbės prenumeratorium ir bus įtrauktas į sara-

šą, atspausdintą pačioj knygoj, kurios vieną egzempliorių jis gaus.

Čekius ar money orderius siųsti: Antanas Jurgėla, 1497 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y. 11227. Informacija apie leidinį: telef. EM 6-2494.

Už dėmesį šiam prašymui taria ačiū ALTS pirmojo skyriaus valdyba, kurią sudaro: pirm. dr. A. Budreckis, vicepirm. A. Diržys, visuom. reik. narys J. Kiaunė, kult. reik. narys D. Penikas, sekr. A. Jurgėla.

POMIRTINEI PRANO LEMBERTO KNYGAI IŠLEISTI AUKOJO:

50 dol. — Vitalis ir Danutė Lemberčiai.

30 dol. Romas A. Bričkus.

Po 25 dol. Dr. M. ir A. Deveniai, O. V. ir J. Raukčiai, A. ir B. Brazdžioniai, E. ir J. Sinkiai, G. Gudauskienė, J. V. Dovydaičiai, P. O. Dovydaičiai, Dr. S. ir S. Kudokai, E. A. Arbai, Dr. M. Gimbutienė.

Po 15 dol. Santa Monikos Lietuvių Klubas, D. ir M. Sodeikiai, A. ir V. Činikiai.

Po 10 dol. — B. A. Griciai, A. Markevičius, V. K. Barmai, M. Paškus, E. K. Statkus, D. J. Mitkai, Prof. Alminas, A. M. Priškus, Geštautai, N. V. Apeikiai, A. A. Raulinaičiai, J. O. Andriai, Dr. E. H. Tumai, B. D. Railos, S. Pautienienė, P. M. Gauronskai, J. V. Andrašūnai, V. G. Jatuliai, A. J. Gustaičiai, J. Tumavičius, E. J. Kačinskai, V. I. Tamošaičiai, S. Miniotienė.

Po 5 dol. Dr. A. Šliupaitė, J. Svaistas, P. Grušas, M. J. Vaičiai, Liet. Teisininkų D-ja, L.A., A.V. Pažiūrai, J. G. Rukšėnai, Mr. Mrs. Lindeman, A. Čampė, B. Lukauskienė.

3 dol. A. O. Mironai.

Compania Pastry Shop

7105 13th Avenue
Brooklyn N.Y.
(212) TE 7-2464

The finest Italian Pastry
Wedding, Birthday
and Graduation Cakes.
Closed Mondays

FEDERAL STORAGE WAREHOUSE

TRANSPORTATION
STORAGE
WAREHOUSE
155 Washington Street
Newark, N.J.

(201) MI 3-2222

ST. CATHERINE OF SIENNA
CHURCH
22 Riverton Street
St. Albans, L.I. New York
Rev. J. Dermody, Pastor

M. FENNESSY
GENERAL CONTRACTORS
680 Jamaica Avenue
Brooklyn, N. Y.
Call TA 7-8387

E. S. WITKOWSKI & CO.
TRAVEL
130 East 7th Street
New York City 10009
Call 674-3652

POMEROY CO. INC.
208 Livingston St. Brooklyn
TR 5-2707
16 East 42nd Street New York
MU 2-8446

P. ZACCARO
CA 6-1212
225 Lafayette Street
New York City

LANSEN BAKING
CO. INC
732 Henry Street
Brooklyn, N. Y.

Mr. Mrs. Anthony Papandrea
A & AP.
DRESS CO. INC.
3364 White Plains Rd.
Bronx, N.Y.
Tel. TU 1-6700

Miracle Mile Food Town
OUR TWO STORES
Fisher Boulevard
and Route 37
Toms River, N.J.

George Anderson
Trucking Co.
1215 Prospect Avenue
Bronx, New York
KI 2-1795

Westfals Restaurant
111-02 Atlantic Avenue
Richmond Hill, Queens
Tel. VI 7-4000
Open 7 days

Redmond Funeral
Home Inc.
476 73rd Street
Brooklyn, New York
SH 5-4646

The New Expanded
VILLAGE DEN
RESTAURANT
GEORGE & SIMMY
225 West 12th Street
New York City 10011
AL 5-2444

ST. ALPHONSUS
CHURCH
308 West Broadway
New York City
WA 5-9226
Father Joseph Whalen

Vignola Haulage

824 64th Street
Brooklyn, N. Y.
Call 748-7276

In Memory of Robert F. Kennedy

FRANKS
REFRIGERATION
SERVICE
217 Marshall Ave Trenton N.J.
Air Conditioning
Commercial and Domestic
Call 609 - 587-6722

SUNNYSIDE
BRAUHALL
4106 Queens Boulevard
Sunnyside L.I. N.Y.
RA 9-9311

MRS. MAXWELL'S
HOME BAKERY
2700 Atlantic Avenue
Brooklyn N.Y. 11207
HY 8-2200

BROAD NATIONAL
BANK
905 Broad Street
Newark N. J.
Call 624-2300

TONY PADDOCK
COIFFURES
Late Nite Friday
U.S. Highway No 20C-206
Pluckemin N.J.
Call 658-4576

LARISON'S
TURKEY FARM
CHESTER, N. J.
(201) 879-5521

JANIE BEAUTY
SHOPPE
188 Amherst Street
East Orange N. J.
Call 201 - 672-9734

FIVE BROS.
CARTING CO.
84 William Street
New York City
Quality Service Always
Tel. (212) 943-3811

CAPPA
UPHOLSTERY
CO.
87-15 115th Street
Richmond Hill
Long Island, N.Y.
VI 7-6030

CHURCH
OF THE
CRUCIFIXION
459 West 149th Street
New York
AU 6-5050
Fr. C. William Forsyth

Senator Robert F. Kennedy
1925-1968

SWEETHEART
LAUNDRY
1709 Tenth Avenue
Brooklyn, N. Y.
Call SO 8-5256

OLSON BROS.
Mfg. of all types of Saw Blades,
for every sawing requirement
Independent mechanic & hardware
saws. Steel rule die saw blades.
Call SO 8-3554

Spielmanns Restaurant

1097 FIRST AVE.
New York City
Tel. (212) TE 8-9814

EAST ISLIP PAINT
AND WALLPAPER
CO.
Ed Benedict —
Authorized Dealer
Benjamin Moore, Colorizer,
Dupont, McCloskey
Varnish — Complete
selection of wallpapers

Thibaut, Schumacher, Lenox
64 West Main St. East Islip
(516) JUniper 1-7575

WOODLAWN MORTICIANS Inc.

4418 White Plains
Road
Bronx, N. Y.
(212) FA 4-4500

L. I. HOFBRAU

80-11 Broadway
Elmhurst Queens
Home of the World Famous
Sauerbraten
Catering for all occasions
Your Host
Robert Burns
Call IL 8-1565

SOUTHERN KITCHENS Inc

538 Georges Road
North Brunswick
N. J.
Call 249-8220

OLD SEIDELBURG

626 3rd Avenue
New York City
FOR THE FINEST
OF FOOD
Call
TN 7-2678
ask for Joe or Jack

Pilkington's Gulf Servicenter

Open 7 days a week
We do general auto repairs

326 Lincoln Avenue
Hawthorne N.J.
Call
201 - 427-9759

George's Seafood & Steak House

1980 Flatbush Avenue
off Kings Highway
Free Parking
Your Hosts
GEORGE and JOAN
Call
ES 7-7674

NED'S Sailboat Rentals

On the Cove
at Barons Marina
SAG HARBOR
Call 516 - 725-0560
or 516 - 725-1136

DE ROSSI & SON COMPANY

6th and Quince Street
VINELAND
New Jersey
Call 609 - 691-0061

MICHAEL CONSTRUCTION CO.

182 Floyd Street
Belleville, N. J.

SPORTAS

CHICAGOS LITUANICA NEW YORKE

Jau esame minėję, kad PLB seimo metu įvykstančioje sporto programoje svarbiausiu įvykiu bus futbolo rungtynės tarp vietos Lietuvių Atletų Klubo ir daugkartinio S. Amerikos lietuvių futbolo meistro Chicago LFK Lituania. Pajėgiamie vienetė, šalia pereitą kartą aprašyto H. Jenigo, vidurio puoliku žaidžia "Maikis" Mikalauskas.

Gimęs Skotijoje. Lietuviškas spalvas futbolo aikštėje atstovauja jau virš 10 metų. Greitas, tvirtas ir veržlus žaidikas yra gynikų ir vartininkų pabaiša. Jis bene geriausias Lituanicos įvarčių medžiotojas.

Atletas

Mike McCluskey-Mikalauskas

Lietuvių pranciškonų kultūrinei veiklai tęsti reikalingas jaunimas.

Pranciškonai nuosirdžiai kviečia lietuvius jaunuosius tapti šv. Pranciškaus Asyžiečio sekėjais. Dvasinės veiklos dirva labai plati.

Jaunuoliai priimami klėrikais ir broliais. Visiems yra teikiama prağa siekti mokslo.

Norint informacijų, rašoma šiuo adresu:

Provincial Superior
Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine
04046

Nauji Darbininko skaitytojai

V. Jurelonis, Methuen, Mass., J. Buikus, Frackville, Pa., M. Vedegis, Woodhaven, N.Y., A. Lauraitis, Maspeth, N.Y., V. Kavaliukas, Detroit, Mich., J. Valiūnas, Paterson, N.J., J. Juodvalkis, Cicero, Ill., B. A. Bubelis, New Hope, Pa., O. Ankus, Chicago, Ill., E. Pavelites, B'klyn, N.Y., Mrs. A. Vakauzas, S. Boston, Mass., Bronė Wilkinson, Baltimore, Md.

Užsakę kitiem: P. A. Deltuva — J. Raškevičiui, abu iš Rockford, Ill.; W. Rusilas, Hagan, N.Y. — P. Bobinui, Amsterdam, N.Y.; E. Vaitiekūnienė, B'klyn, N.Y. — M. Lapišaičiui, S. Paulo, Brazil; A. Swides, B'klyn, N.Y. — A. Sabaliauskui, Pittsburgh, Pa.; M. Ridikas, B'klyn, N.Y. — V. E. Blinkienei, Hollywood, Calif.; C. S. Bobelis, Plainview, N.Y. — A. Bobelienei, B'klyn, N.Y.; K. J. Kudukis — J. Jacynai, abu iš London, Ont. Kanada; J. N. Trusas, Brighton, Mass. — Barborai Medetis, Marlborough, Mass.; S. Stanaitis, Chicago, Ill. — A. Sadauskui, Buenos Aires, Argentina; R. Kondratienė, B'klyn, N. Y. — J. Juozaitienei, Cleveland, Ohio.

Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiem skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam 5 dol. Prenumeratos reikalais kreiptis į administraciją: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

VASAROTOJŲ DEMESIUI!

Geriausiai pailsėsit per atostogas garsiaje CAPE COD kurorte — gražioje lietuviškoje Jansonų vasarvietės vietoje

AUDRONĖ

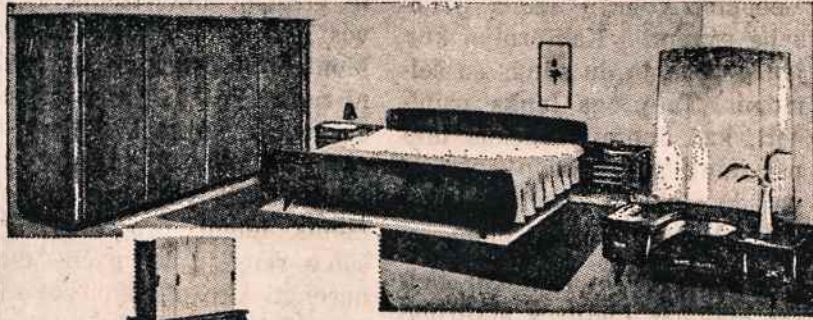
87 EAST BAY RD. OSTERVILLE CAPE COD MASS. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

Atidaryta vasarajimui nuo birželio 22 d. Kreiptis: Vila AUDRONĖ, Mrs. Marija Jansonas, 87 East Bay Rd. Osterville Cape Cod, Mass. 02655; telef. 428-8425.

Visi mielai kviečiami atvykti!

JUOZO BANDZIUKO BARAS IR RESTORANAS. Čia vaišinsitės ir vaišinsitės ne tik Amerikos veik visais gerimais: alumi, vynu ir dar stipresniais: gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. — Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais. 110-12 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y. 11418; tel. 846-9286.

MEISTERIŠKA IR KULTŪRINGA NAMŲ APYVOKA

Pilnas namų apstatymas arba pavienis pasirinkimas papuošimui bet kuris baldas. — Šie ir daug kitų iš Vokietijos importuotų baldų miegamųjų apstatymui.

Vokiški importuoti baldai išimtinai gaunami

ADOLF SCHRAGER'S FURNITURE

336 East 86th Street — Tel. TR 9-0400
(Tarpe 1-mos ir 2-ros gatvių)

Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

CATSKILL KALNUOSE

DRUSKONIE HALL VASARVIETĖJE

priimami svečiai savaitgaliams ir vasaros atostogoms su pilnu išlaikymu. Rašyti: Mrs. Sophie Kraunaitis-Zagorski

DRUSKONIE HALL

ANDES, N. Y. 13731
Tel. (Code 914) 676-4661

AUKURO DAINOS PLOKŠTELĖJE

Vysk. Valančiaus liuanistinės mokyklos moksleivių ansamblio Aukuras, palydimas didelio kanklių orkestro, įdainavo į plokštelę kompozitorių J. Bertulio, J. Gaidelio, A. Mikulskio ir F. Strollos dainas. Dirigentas A. Mikulskis. Nepaprastai graži dovana jaunimui, tėvams, mokytojams ir kiekvienai lietuviškai šeimai. Pulkus garsinis įspaudas, dailus dviejų spalvų viršelis. Kaina \$5.00. Reikalaukite pas platintojus arba tuoj siųskite užsakymus FINE MUSIC RECORDS, 4249 Lambert Road, Cleveland, Ohio 44121. Speciali nuolaida platintojams, mokykloms ir organizacijoms.

PARDUODAMA

pilnai įrengta LIETUVIO duonos kepykla. Žinoma plačiojo apylinkė nuo 1926 metų. Krautuvė, kepykla, mūrinis 2 aukštų gyvenimui namas su centraliniu šilto vandens apšildymu. Prie centralinės gatvės — East Main St. Parduodama nebrangiai, savininkui mirus. Amsterdamo miestas yra gražioje aplinkoje, arti didelių gražių ežerų: Saratoga Lake, Lake George, Caroga Lake ir kt. Čia randasi nemaža lietuvių kolonija su gražia bažnyčia. Kreiptis:

MICHAEL KERBELIS & SONS INC.

60 Market St. Amsterdam, N. Y. 12010

Saukite tel. dienomis 842-1730; vakarais 842-6462

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

ROUND THE CLOCK Automatic Telephone Answering & Recording Equipment — St. Albans Record Shop, 111-20 Farmers Blvd. Call 776-7897 ask for Miss Bernice Hinds

HANDS BUNGALOWS Opposite Nevele Hotel Golf Course 2-3 rm cottages, filtered swimming pool, casino, all utilities. Ellenville, N.Y. Rte 209 — (914) 647-4880

JACKSON'S FLOOR WAXING SERVICE General Cleaning all work done at reasonable rates We also do light moving — 1880 Strauss St. Brooklyn; Call 342-5043

OPERATORS WORK ON DRESSES Section work or complete garment Steady—good pay nice conditions Union Shop ROYAL FROCKS 64 W 23 Street (4th Fl.) OR 5-4511 (Between 5th and 6th Aves)

INVENTORY CLERK — MALE Good salary must be good at figures also teletype operators female Steady nice working conditions work near home DAVID SMITH 234 46th Street Brooklyn Call GE 9-5600 — ext 234

COMMERCIAL ALTERATIONS Refrigeration and Air Conditioned service Installation and Repairs — all work guaranteed Allan Blueford 294 Gates Ave Brooklyn, N.Y. Call 789-5246

COMPLETE HOME IMPROVEMENTS 10x16 Finished Basements for only \$590 — Free estimates given — all work guaranteed. Call 212-654-1945 ask for Mr. Tony Ruggiero

HUNGARIAN KITCHEN superbly catered — authentic cuisine dining room for dinner weekdays 5-8:30, Fri. Sat. 5-9:30 Sunday 3 to 8:30 closed Tues. 312 Irvington Avenue South Orange N.J. For res call 201 762-5210 — Free parking in rear.

BRONCO CHARLIE'S Original Log Cabin Restaurant Montauk Highway Oakdale, L.I., N.Y. German-American cuisine, Sauerbraten and Dumplings our specialty... Table d'Hote from 12 to 3 o'clock, A la Carte from 12 to 10 PM. Bring your family to dinner, children's portions served, delicious homebaked pies & tarts. Open all year round. Plenty of parking space.

L & D TRUCKING No Job Too Big or Too Small (2) 68 Vans 3 Men All Work Guaranteed Call 892-1980 or 823-8407

Delux Control Panel installed right over your bed. It controls lights, hi-fi, speakers and other electrical objects. All can be controlled right from the bed. For information call Robert Electric Repair, 962-2865. 58 W 126th Street, New York City.

LIGHT HAULING LOW LOW RATES Evenings and Saturdays ROM MORRIS & ROM MYERS Phone 292-5831 or 588-4017 Bronx

GLOSSY PHOTOS 100, 8x10 — \$9.95. Top quality Mounted 30x40 — \$9.95 ea.; 40x60 — \$14.95 ea. JOMARK LABS, 233 Robbins Lane Syosset, L.I. 11791.

TOM SOMERVILLE LIGHT MOVING Licensed and Bonded All work done at reasonable rates Call 499-7072 or MA 5-2532

CAR SIMONIZING \$9.95 WHILE YOU WAIT Expert workers By appointment — Call 493-9171

SACHMATAI

Veda K. Merkis

Lietuvos meistras A. Cesnauskas nugalėjo didmeistrį G. Borisenko, dabar vykstantįse Palangoje, visąsąjunginėse PFS sąjungų sachmatų varžybose. Kaunietis A. Butnorius buvo įgijęs persvarą prieš maskvietį Cernyšyną, bet baigė lygiomis. Po 9 ratų pirmavo G. Borisenko ir I. Mosionžikas iš Kišeniovo, turėdami po 6 taškus. A. Butnorius ir A. Cesnauskas buvo su 4½ tš.

Chess Review 6/68, talpina 3 parinktas partijas iš 35-jų Sovietų Sąjungos p-bių, kurias prisuntė Jugoslavijos didmeistris Dr. P. Trifunovič, tarp jų "A lively game" Terpugov - Butnorius. Šioj partijoj kaunietis Butnorius gražiai aukų dėka pasiekė pažymėtiną laimėjimą ir sachmatų spaudos puikų atsiliepimą. Darbininke ši partija tipo š.m. sausio 12 d. palmta iš Kanados dienraščio "Hamilton Spectator" (gruodžio 30 d.).

Chess Life, birželio nr. talpina papildomąjį vasaros "Rating", kuriame įvardinta nemaža mūsų sachmatininkų. Meistras Povilas Tautvaišas, III, 2287 tš.; ekspertai: V. Palciauskas, 2181, R. Palciusius 2141, Jankauskas 2012. Kitų klasių: Adomaitis 1506, Fabijonas 1690, Karpiška 1596, Lakičkas 1794, Leonavičius 1738, Merkis 1777, Prusinkas 1330, Ramas 1885, Staknys 1890, Vincaitis 1922.

Massachusetts sachmatininkai pr. sekmadienį, birželio 16 d., Providence, sudorėjo R. Island sachmatininkus 14:4. Massachusetts komandos sudėty žaidė K. Merkis ir A. Leonavičius; abu pelnijo po tašką.

Worcesterio lygos p-bes laimėjo Haly Cross 10½ tš. Framingham, Jewish Comm. Center ir Clark University po 9½ tš. Lietuvių Maironio Parko komandą (šarkauskas, Surkus, Janula, šermukšnis) surinko 5 tš., pralenkusi Ostrow Electric, George Meyer Co., Clark Univ. B. City National Quinsig Com. College.

Doc Soul and His Red Hot Record Machine Entertainment for all occasions: parties, diskoteks, wedding receptions, cocktail sips — For the best in music, contact Doc Soul at his Soul Clinic 529-2914. Also comes with band — Bandah Thomas Jr. production.

MOUNTAIN HIGH LODGE

Lietuviška vasarvietė Adirondack kalnuose. Gera ir nušali vieta poilsiui su šeimomis ar pavieniui. Atskiros kambaros su virtuvėm. Moderniški miegami kambariai su asmeniškam voniom; maudymosi baseinas, teniso aikštė ir kiti žaidimai. Netoli nuo Lake George ir kitų ežerų. Geros apylinkybės žuvalti, pasigrožėti kalnų vaizdais ir pakvėpuoti kalnų oru. Visi maloniai kviečiami praleisti atostogas arba sustoti pernaktoti. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis: PRANAS LEIKA, Athol, N.Y. 12810; tel. (518) NA 3-5750

Lietuviška vasarvietė BANGA

CAPE COD, MASS.
Great Marsh Rd. — Centerville, Mass.

Prie Atlanto vandenyno, Golfo srovės šildomo garsaus Craigville Beach • Patogūs kambariai ir atskiri namukai, kur patiems galima gamintis valgi • Skanūs lietuviški valgiai • Grynus pušų oras ir rami vietovė poilsiui • Svečiams be savų automobilių — transportacija į ir iš paplūdimio • Šalia BANGOS randasi ežeras su paplūdimiu. Žuvavimo mėgėjams yra laivelis • Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakymais kreiptis šiuo adresu:

A. PAKSTIENE
76 Alicia Road, Dorchester, Mass. 02124 — Tel. (617) 282-8046
o po birželio 1 d.:
BANGA
P. O. Box 188, Centerville, Cape Cod, Mass. — Tel. (617) 775-4633

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743
BESTWAY TRAVEL AGENCY
Kelionės plačiame pasauly
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Džiaugsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo —

LAKE GEORGE, N. Y.

Lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta — ežeras vienas iš gražiausių pasaulyje su 300 šalų ir kristoliniu vandeniu.

PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVEČIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus pliažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys — irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, krocketas ir tt. Vakaraus salėje koncertai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS

Šalia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėm).

Nuo New Yorko per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N.Y. Times ir Daily News sekmad. laidose.

Rezervacijų ir informacijų reikalu kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N. Y. Tel. (518) NH 4-5071

JEI JŪS NORITE SIŪSTI

SIUNTINIŲ-DOVANAS Į LIETUVĄ ar USSR

NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS

FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY,

Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma—skyreria atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

- ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street ..... HE 5-1654
- BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street ..... DI 2-4240
- BROOKLYN, N.Y. — 1536 Bedford Avenue ..... IN 7-6465
- BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue ..... TX 5-0700
- CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue ..... HU 6-2818
- CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue ..... PR 1-0696
- DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue 365-6780
- FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres 363-0494
- HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue 365-6740
- HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave. 249-6216
- JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street ..... HE 5-6369
- LOS ANGELES, CAL. — 107 So. Vermont Avenue ..... DU 5-6550
- NEWARK, N.J. — 250 Market Street ..... MI 2-2452
- NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue ..... OR 4-1540
- PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue ..... PO 9-4507
- RAHWAY, N.J. — 717 W. Grand Avenue 381-8997
- ROCHESTER, N.Y. — 558 Hudson Avenue 232-2942
- SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway ..... AN 8-1120
- SOUTH RIVER, N.J. — 46 Whitehead Avenue ..... CL 7-6320
- SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street 475-9746
- TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue ..... EX 2-0306
- UTICA, N.Y. — 963 Bleeker Street ..... RE 2-7476

PIRMAUJANTI DESŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvės geriausios lietuviškos

Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, dietiška duona ir kiti produktai

Užėikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoriijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpk. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

ATOSTOGOS PRANCIŠKONŲ SODYBOJE

Kennebunkport, Maine

• Jau priimamos rezervacijos į pranciškonų vasarvietę, kuri šiemet veiks nuo birželio 28. Pigios kainos, geras maistas, lietuviška aplinkuma, vėsus klimatas su Atlantu ir maudymosi baseinu sudaro labai palankias vasarajimui sąlygas.

• Registruojami taipgi ir berniukai į vasaros stovyklą, kuri prasidės birželio 28 ir tęsis iki liepos 26. Visų rūšių sportas, graži gamta kartu su liuanistinėmis pamokomis yra puiki vieta berniukams praleisti mėnesio atostogas.

• Stovyklos ir visos vasarvietės reikalais reikia rašyti: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Telefonas: (207) 967-2011, o nuo birželio 28 d. (207) 967-2771

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJENOS

Vienuolynas ..... GL 5-7068
Spaustuve ..... GL 2-6916
Administracija ..... GL 2-2923
Redakcija ..... GL 5-7281

Kunigų paskyrimai Newarko vyskupijoje. Kun. Dominikas Pocius, sv. Onos parapijos klebonas Jersey City, skiriamas klebonu į Sopulingosios Dievo Motinos parapiją Kearny, N. J. Kun. Jonas Sharnus, Sopulingosios Dievo Motinos parapijos klebonas Kearny, N. J., skiriamas klebonu į Svč. Trejybės parapiją Newark, N. J. Kun. Vladas Karalevičius, vikaras sv. Petro ir Povilo parapijoje Elizabeth, skiriamas klebonu į sv. Onos parapiją Jersey City. Visi paskirtieji naujose vietose turi būti birželio 29.

Kun. L. A. Budrecko naujas adresas: 259 No. 5th St. Brooklyn, N.Y. 11211.

Lito bendrovės susirinkimas

(atkelta iš 6 psl.)

juostelė. Taigi, ir ji buvo išklausa.

Chicagoje banko skyrius veikia pastoviai, nustatytom valandom raštinėje budi žmogus. Ten bendrovė nupirko apartamentinius namus, kurie sėkmingai administruojami.

Plėtimosi perspektyvos

Trumpai paliestos ir bendrovės plėtimosi perspektyvos. Chicagoje galvojama įsteigti kelionių biurą, o New Yorke ieškoma nupirkti gerimų krautuvę. Tai būtų naujos prekybinės galimybės.

Bendrovė taip pat rūpinasi, kad žmonės pasitiktų šia lietuviška įstaiga ir kad investuotų savo santaupas. Tai padės bendrovei augti.

Susirinkimas buvo gerai organizuotas. Prieš tai buvo išsiuntinėta visiem apskaitiniais prašimais, prašoma pasisakyti vienu ar kitu svarbesniu bendrovės klausimu.

Susirinkimas praėjo greitai ir sklandžiai. Tada šeimininkai visus pavaišino. Susirinkusių buvo apie 30. Tai buvo daugiausia iš Woodhaveno ir Long Islando įvairių vietovių. Iš Chicago specialiai buvo atvykęs Juozas Baužys su žmona.

Svečiai turėjo galimybės pasiekti ir ežeriuką ir pasitaškinti vandenys. Šiaip visi "bankininkai" buvo gerai nusiteikę ir patikėję, kad, atsargiai tvarkdami finansinius reikalus, bendrovė tikrai išaugins į galingą vienietą. (p.j.)

DVI NAUJOS LIETUVISKOS PLOKSTELĖS

Aukuras, įdainuota Vysk. Valančiaus Lituanistinės mokyklos ansamblio Clevelande, priartiant kanklių muzikai. Vad. muz. A. Mikulskis. Dainuojama: Kalėdos Lietuvoj, Tau brangi tėvyne, Lietuvos paukšteliai daina, Tekėjo saulelė, Lopšinė lėlytei, Grįšim, grįšim. Daina apie avižą, Dainuojanti jaunystė, Saulės ratas, Pavasaris, Rudenėlis, Žiema, Vasarėlė, Įrekoruota RCA Victor Co. Stereo, bet galima groti ir su paprastu adatėle, išgaunant stereo efektą (nes plokstelė įrašyta nauju Compatible Stereo metodu). Kaina 5 dol., persiuntimui 50 c.

Lietuviškos vestuvės. Išleido Mažosios Lietuvos Bičiulių d. ja Montrealyje. Įrekoruota RCA Co. Kupiškėnų vyresniosios kartos meno kolektyvo etnografinis vaidinimas "Senovės Kupiškėnų Vestuvės". Plokstelė yra ilgo grojimo, pritaikyta ir Stereo aparatam. Kaina 5 dol., siuntai pridėdama 50 c.

Abi plokstelės gaunamos Darbininke, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Už dr. Mykolą Slapšį ir jo žmoną Moniką, kurie tragiškai žuvo gegužės 25, mišios bus birželio 30 d. 9 v. r. tėvų pranciškonų koplyčioje Brooklyne. Dr. Mykolas Slapšys buvo zarasiškių suvažiavimo organizatorius, pirmasis Zarasiškių Rysiam Palaikyti Komiteto pirmininkas. Abiejų pagerbimą organizuoja New Yorko ir apylinkės zarasiškiai ir jų bičiuliai. Po mišių agronomas Vaclovas Butkys visus kviečia susirinkti kavutės jo sodybon, 56 Steamboat Road, Great Neck, L. I. N.Y.

Robertas E. Sniečkus birželio 15 labai geriais pažymiais baigė Svč. Sirdies vardo mokyklą Cambria Heights, N. Y. Ta proga jam buvo suteikta keturių metų stipendija lankyti vyskupijos aukštesniąją mokyklą. Robertas, vyriausias tarp penkių brolių, yra Edvardo ir Joanos Sniečkų sūnus.

Herkulis Strolia, smuikininkas, birželio 19 važiuo į Chicago lankyti savo sergancio tėvo, kurio viena pusė yra paralyžuota. Važiuojant mašina per Pensilvanijos kalnus, ties White Haven per kelią šoko stirma. Tuo metu smarkiai lijo. Bestabdatant mašina slydo ir nusirito nuo aukšto kelio. Mašiną visiškai sudaužė, bet Herkulį Strolia tik lengvai sužeidė.

Angelių Karalienės parapijos piknike liepos 14 gros Algirdo Starolio orkestras nuo 4 v. Pikenikas bus Jamaicoje, kur ir kiekvienais metais.

ZMOGUS PALIKO

Balfo centras turi naują reikalų vedėją kun. Praną Geisčiūną.

Pavardė reta, lietuvių tarpe čia, Amerikoje, mažai girdėta. Šį malonų dzūką buvo nuvilioję Montanos valstybės katalikai Ameriką atvyko 1949 iš Milano, kur metus studijavo psichologiją. Pritrūko lėšų mokslui ir nutarė kur nors keliauti, kad nebūtų taip karšta, kaip Italijoje.

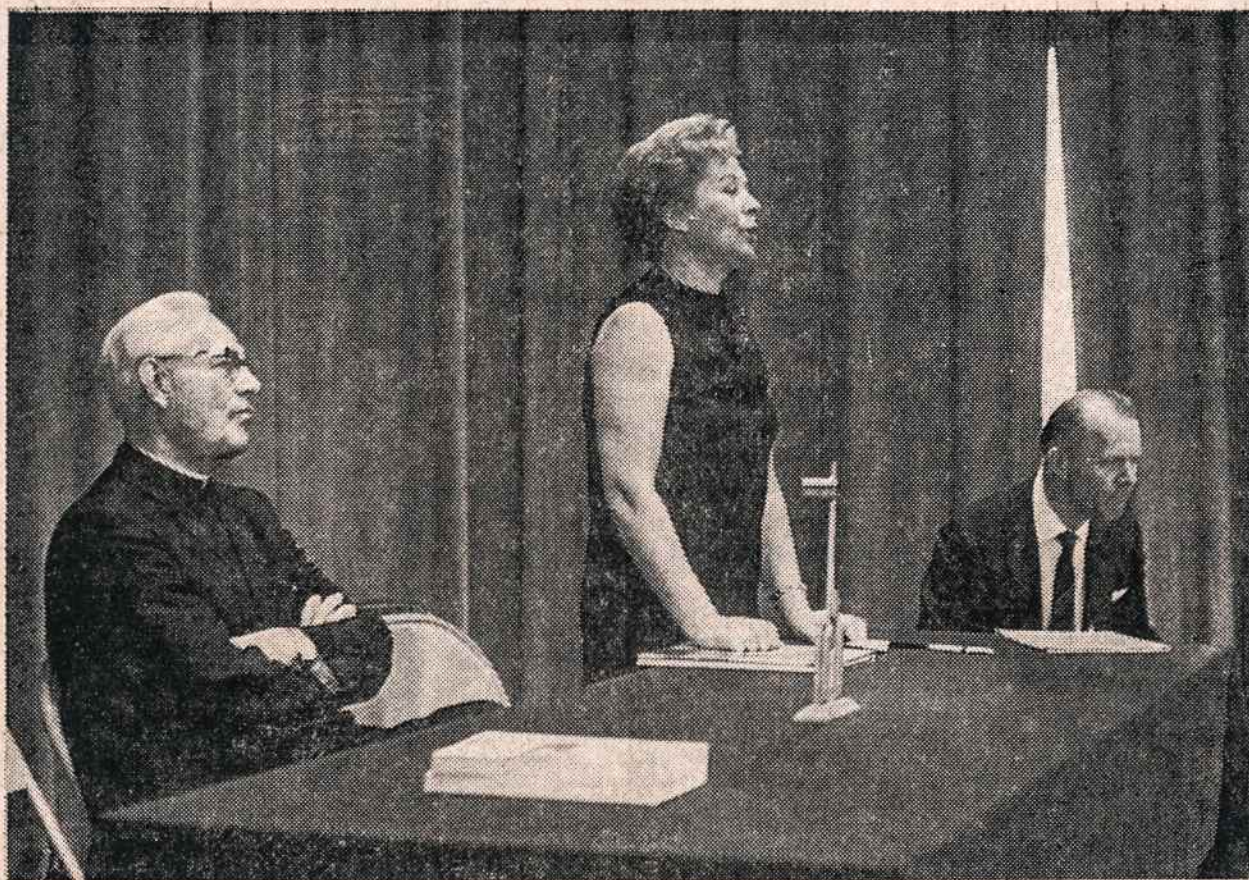
Tuo laiku sutiko Montanos vyskupą, atvykusį į Romą. Vyskupas ir pakvietė. Jaunas kunigas pirmiausia pažūrėjo į žemėlapi, kur toji Montana. Kraštas vėsus, kalnuotas, visai kaip gimtoji Dzūkija. Tai ir metė burtą-apsisprendė išvykti. Great Falls vyskupijoje 4 m. buvo vikaru, o paskui 14 metų buvo klebonu net dviejose parapijose netoli Yellowstone parko. Siemet vyskupas buvo perkėles į didesnę parapiją Red Lodge mieste. Bet visa pasibaigė tuo, kad jis atsiveikino su parapija ir išvyko į Balfą.

Ten Yellowstone parke yra nuostabi kalnai ir garsieji geizeriai, kurie muša iš žemės karštą vandenį. Pilna karštų

leškomas butas su trim miegamaisiais Woodhaven, Richmond Hill rajonuose. Skambinti telefonu darbo metu 624-6901 ir prašyti — Algis.

leškomas butas su dviem suaugusiems Woodhavene ar Richmond Hill apylinkėje. Skambinti vakarais po 5 val. Tel. 296-8607.

Jei planuojate ką pirkti ar dovanoti — pirma gaukite katalogus apie rašomas, skaičiavimo mašines, radio, TV, magnetofonus ir kit. vokiečių ir vietinių firmų gaminius sumažintomis kainomis: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731 Tel. (516) 757-0055.

Maironio mokyklos mokslo metų baigimo iškilmėse birželio 8 kalba tėvų komiteto pirmininkė A. Gerulaitienė, kairėje Apreiškimo parapijos klebonas kun. J. Aleksūnas, dešinėje mokyklos vedėjas Alf. Samušis. Nuotr. R. Kisieliūnas

MAIRONIO MOKYKLOS MOKSLO METŲ UŽBAIGIMAS

Birželio 8, šeštadienį, Maironio mokykla baigė 19-sius mokslo metus. 9 v. r. mokiniai rinkosi į Apreiškimo parapijos salę ir organizuotai ėjo į lietuviškas pamaldas. Po pamaldų mokiniai grįžo į klases, kur skyrių auklėtojai išdalino pažymių knygytes ir uždavė vasaros darbus. Mokiniai, atsidėkodami už sunkų mokytojų darbą, įteikė jiems dovanų.

11 val. mokyklos didžiojoje salėje įvyko baigimo aktas. Į pradžiamą buvo pakviesti mokyklos mokytojai, parapijos klebonas kun. Aleksūnas ir mokinių tėvų komiteto pirmininkė A. Gerulaitienė. Mokyklos vedėjas Alf. Samušis nušvietė mokyklos stovį ir išreiškė padėką parapijos klebonui už globą, ko-

miteto pirmininkei už visokią pagalbą ir mokytojams už įdėtą darbą.

Auklėtojai iškvietė geriausius mokinius ir įteikė jiems dovanų. I skyriaus geriausi mokiniai: Rita Sabalytė, Ričardas Simkus, Eglė Zikarytė, Danutė Gvildytė ir Petras Dičpinigaitis, II skyriaus — Stasys Birutis, Valentina Leleivaitė, Gina Valaitytė, Jolanta Gudaitytė, Danutė Miklaitytė ir Vaidas Blazaitis. III sk. — Rimantas Bulota, Audronė Biknevičiūtė ir Raminta Blažaitytė. IV sk. — Aura Ošlapaitė, Albinas Milukas, Danutė Norvilaitė, Lucijus Strazdis ir Eglė Sukytė. V sk. Dalia Jasaitytė, Paulius Šilbajoris, Audronė Bružinskaitė ir Rita Bobelytė. VI sk. Regina

Leleivaitė, Rasa Milukaitė ir Vytautas Veršelis. VII sk. — Ligija Birutytė, Rūta Gerulaitytė ir Giedrė Kregždytė. VIII sk. Algis Bružinskas, Vytautas Gerulaitis ir Sigitas Veršelis.

Mokyklą lankė 181 mokinys. Didžiausias mokinių skaičius — vaikų darželyje. Išleista 14-ji abiturientų laida su 19 mokinių. Dirbo 16 mokytojų.

Parapijos klebonas savo kalboje pagyrė lietuvišką atžalyną. Jam buvo įteikta iš medžio išdrožta Aušros Vartų Marijos kopytelė kaip padėka už globą. Komiteto pirmininkė buvo apdovanota gėlemis. Gėlių puokštė įteikta mokytojai J. Matulaitienei kaip tautinių šokių šventės meno vadovei.

Abiturientų atsisveikinimo žodį paskaitė Sigitas Veršelis, o pasilikusiu mokinių — VII sk. mokinė Giedrė Kregždytė. Užbaigta himnu. J. G.

GEIZERIUS IR ATVAŽIAVO Į BALFĄ

Kun. Praną Geisčiūnas

švirkstė vandenį, bet nei liūdesio, nei vargo nesumažino. Štai šaukiasi jo, kad kitiems varga mažintum. Šaukia savi pasavus.

Apsisprendus reikėjo tik vyskupijoj reikalus sutvarkyti, palaukti, kol paskirs naują kunigą.

Dabar, kas Balfu centran užeis, tas ras ir naują reikalų vedėją. Galit ir pasikalbėti. Jis truputį susirūpinęs, kad tų Balfu reikalų daug ir miestas didelis, nepažįstamas. Bet jis nepražus. Jis žmogus iš Montanos. Jis kaip geizeris iškils ir plaus visų vargą.

Kad nereikėtų klausiti kokių biografinių žinių, čia jų keltą surašome. Gimė 1919 Punioje, Dzūkijoje. Prienų gimnazija baigė 1941 ir įstojo į Kau-no kunigų seminariją. 1944 karas nubloškė į Vokietiją, 1945 išvyko į Romą ir tęsė teologijos studijas. Kunigų įšventintas 1947 Romos lietuvių kolegijoje. Metus laiko studijavo psichologiją Milane, o dabar studijuos žmonių prašymus, siunčiamus į Balfą. (p.j.)

Kas nori pailsėti, praleisti atostogas ar sustoti savaitgaliais, gali užsukti į lietuvišką vasarvietę Cocksackie, N.Y., Catskill kalnuose. Gražios maudynės prie Hudson upės. Maistas ir butas savaitei tik 40 dol. asmeniui. Kambariai užsakomi iš anksto adresu: Mrs. Albina Motiejūnas, 2 North St., Cocksackie, N.Y. 12051. Telef.: code 518, 731-8869.

Atostogos Kanadoje

70 mylių nuo Montrealio, Laurentian kalnuose, prie gražaus didelio smėlėto ežero, išnuomojami vasarnamiai. Pui ki vieta poilsiui, taip pat gera proga aplankyti Expo 1968. Prašome užsakyti iš anksto adresu: A. Gaurys, 7730 Broadway St. La Salle, Montreal 32, Que. Canada. Tel. 366-8528.

BOSTONO
ZINIOS

Latvių-amerikiečių organizacija Bostone birželio 28 ruošia latvių, lietuvių ir estų tautinių šokių pasirodymą Hatch Memorial Shell of the Metropolitan District Commission, Boston, Mass. Šventė ruošiamas Charles River Esplanade, Boston, Mass. Šventė ruošiamas minint Latvijos nepriklausomybės 50 m. sukaktį. Dalyvaus apie 150 šokėjų iš Bostono apylinkių ir iš Connecticut. Pradžią 7:30 val. vak. Įėjimas nemokamas.

Sv. Petro parapijos choras Tautininkų namų salėje birželio 15 suruošė išleistuves ilgamėčiui choro dalyviui Juozui Venckui. Venckų šeima persikelia gyventi į Kaliforniją, kur jau gyvena jų du sūnūs su šeimomis. Ta proga tenka paminėti, kad Juozas Venckus taip pat daug pasidarbovau aukų ir pažadų rinkime Kardino Fondų arkivyskupijos reikalams.

Bostono Vyčių rūpesčiu gautas leidimas Lietuvos atkūrimo 50 m. sukakties minėjimą paminėti per televiziją 1969 sausio 12 d. 9:15 val. televizijos kanalais 7 ir 8 bus aukojamos mišios už kenčiančią Lietuvą. Mišios bus aukojamos Bostono arkivyskupijos televizijos koplyčioje, 25 Granby, Boston. Mišias aukos ir pamokslą pasakys kun. A. Janiūnas, apskričio Vyčių dvasios vad. as.

Kardinolo Cushing aukštesniojo mokykloje West Broadway, So. Boston, organizuojami vasariniai kursai aukštesniųjų mokyklų mokiniams. Į kursus priimami berniukai ir mergaitės. Registracija vyks birželio 26. Registracijos metu bus galima susitarti dėl pamokų, kurias kursantas norės lankyti. Registraciją galima atlikti ir telefonu — 268-1912.

Vysk. V. Brizgys birželio 16 sv. Petro parapijos bažnyčioje aukojo mišias už Lietuvos tremtinius, kurie komunistų buvo ištremti į Sibirą. Jis taip pat pasakė minėjimui pritaikytą pamokslą, kuriame ryškiai nupiešė Lietuvos padėtį ir laisvėje gyvenantiems lietuviams gaires siekiant Lietuvos išlaisvinimo. Vysk. V. Brizgys taip pat dalyvavo Lietuvių Bendruomenės surengtame minėjime Liet. Piliečių draugijos namų salėje. Lankymosi Bostone proga vysk. V. Brizgys susitarė su parapijos klebonu kun. A. Baltrušiu-nu dėl organizavimo komiteto, kurs rinktų aukas lietuvių koplyčiai Romoje sv. Petro bazilikoje įrengti. Komitetą organizuoti vysk. V. Brizgys pakvietė kun. J. Klimą.

Seniausių lietuviškų radio programų Naujoji Anglijoje metinė gegužinė įvyks maloniam ir gražiam lietuviškam Romovos Parkė, 71 Claremont Ave., Montello — Brockton, sekmadienę, šokių varžybos su dovanomis, įdomi programa. Prašome rengėjų tą pačią dieną nerengti kito pikniko, bet kviečiam dalyvauti ir linksmai praleisti dieną šiame piknike. Ačiū. Steponas ir Valentina Minkai.

Lietuvos Vyčių Naujosios Anglijos apskrities valdyba birželio 16 buvo susirinkusi Maironio parke, Worcester, aptarti kultūros ir dainų programą, kuri ruošiamas Maironio parke rugšėjo 15. Šia programa bus paminėta 50 m. Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukaktis. Programą atliks Naujosios Anglijos dalyvių kuopos. Pirmame susirinkime dalyvavo iš Boston kun. A. Janiūnas, Albert Jarris ir Longinas Svelnis. Iš Worcester — Antanas Mineris, Marijona Jankauskienė ir Ona Mileraitė, Seonas Shakkalis iš Cambridge, Darata Blaževičiūtė ir Irena Bablytė iš Lawrence.

VISI KELIAI VEDA Į CHICAGĄ!

1968 m. liepos mėn. 7 dieną, 3 val. po pietų JAV ir KANADOS LIETUVIŲ III TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

INTERNATIONAL AMPHITHEATRE

42nd and South Halsted Street

Bilietų kainos: \$7, 6, 5, 4, 3 ir 2.

Ložės bilietas — \$10.00

Ložėse yra po 6, 8, 10 ir 12 vietų.

Gaunami Marginiuose — 2511 W. 69th Street, Chicago, Ill. 60629
Tel. PR 8-4585

Paštu bilietai užsakomi, atsiunčiant čekį ar piniginį orderį su sau adresuotu voku ir pašto ženku, šiuo pavadinimu ir adresu:

LITHUANIAN FOLK DANCE FESTIVAL
2511 WEST 69th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

Užsakymui prašome pasinaudoti šia atkarpa:

Prašau prisiųsti ..... bilietų po ..... dol.

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Telefonas .....

Šventės išvakarėse, liepos 6 d., 8 val. vak.

GRANDIOZINIS BALIUS

Arlington Park Race Track Club

Stalas 10 asmenų — \$6.50 asmeniui • Bilietai gaunami "Marginiuose"